Кошта Вдержання Бюра для Полагоджування Довгів

На запит ліберального посла з Атабаски, Ф. Р. Фалконера, кілько виносить кошта удержання "Дебт Аджжостмент Бюра", Дост. Линбурн відповів, що цілий кошт виносив в 1932 році $72,704.26. Удержання Бюра в Едмонтоні виносило $50,094.21, а удержання Бюра в Келгарах $20,610.05.

За цілий рік видали Бюра 1,182 цертифікатів з чого едмонтонське Бюро видало 787, а Келгарське Бюро 395.

Едмонтонське Бюро в 1932 р. скансельовало 158 цертифікатів, з чого 15 скансельовано наслідком банкроцтва. Всіх грошей вилинуло від людей записаних до Дебт Аджжостмент, до Едмонтонського Бюра $735,006.11, а до Келгарського Бюра $207,032.10. Едмонтонський офіс виплатив кредиторам $816,303.51; келгарський офіс $234,570.17.

В Едмонтонськім Бюрі працює 40 людей, в келгарськім 15.

15,000 ЛАЙСЕНСІВ ВІД НОВОГО РОКУ

Коли закуплення нових лайсенсів до авт на 1933 рік малоб служити за барометер поглиблення депресії, то число закуплених досі лайсенсів в порівнанню з числом вибраних лайсенсів на протязі такого самого часу в минулому році вказує, що депресія поглублялася. Досі в Алберті вибрано 15,000 лайсенсів, коли минулого року до кінця лютого вибрано було 23,000 лайсенсів.

ЛЕКЦІЇ КООП. ГОСП ФЕДЕРАЦІЇ ПО РАДІО

Минулого тижня започаткувала організація Кооперативної Господарської Федерації (Сі Сі Еф) ряд лекцій, які виголошуються кожного тижня по радіо з Келгар. Лекції передає кожного понеділка в год. 9.15 вечером келгарська радіо-стація CFCN. Коли у вас є в хаті радіо, а ви цікавитеся лекціями й діяльністю цеї організації, незабувайте про ці лекції!

Продовження Доходжень Проти Стобса

Доходження Королівської Комісії проти судді Стобса, яке було відложене на два тижні, пічнеться наново в понеділок, 27-го ц. м.

ЕДМОНТОНСЬКИЙ ВІДДІЛ Ю.Ф.А. ДОМАГАЄТЬСЯ ОСВОБОДЖЕНЯ КОМУНІСТІВ

На мітингу едмонтонського відділу Ю.Ф.А., що відбувся минулого тижня, в середу, 15-го ц. м., ухвалено резолюцію, якою згадана організація домагається, щоби засуджених учасників голодового походу 20-го грудня, м. р. звільнити.

Свої домагання опирає едмонтонський відділ Ю.Ф.А. на тім, що люде, які відсиджують кару, є політичними вязнями, а не звичайними злочинцями й тому в резолюції висланій до Атторней Дженерала Линбурна, проситься о звільнення їх.

Також вислано одну резолюцію до федеральних Ю.Ф.А. послів, щоб вони боролися за відкликанням 98 секції.

Підчас мітінгу В. С. Болл говорив про потребу й можливість заложення фабрики виправлювання шкір.

ПРЕМІЄР НЕ ДУМАЄ ОСВОБОДЖУВАТИ ЗАСУДЖЕНИХ

Едмонтонська щоденна преса з середи, 22-го ц.м. подає, що премієр Бравнлі висказався, що його правительство не підниме жадних кроків в справі освободження засуджених провідників голодового походу, якого то освободження домагається едмонтонський відділ Ю.Ф.А.

Премієр заявив, що це справа суду і уряд в справи суду не хоче мішатися.

КООПЕРАТИВНА ГОСПОДАРСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ В Б. К.

Найновіший комунікат Кооперативної Госп. Федерації в Канаді сповіщає про те, що в Британській Колюмбії Федерація значно розвивається. В місяці лютім зорганізувалося кілька відділів Соціялістичної Партії Канади, яка входить в склад Федерації.

С. Р. Л. ЗА ЗЛУКОЮ З КООП. ГОСП. ФЕДЕРАЦІЄЮ

На конвенції Стоваришення "Сошіял Ріконструкшен Ліг" (Ліги Соціяльної Перебудови), яка відбулася недавно в Торонто, принято резолюцію за злукою з новою політичною партією К. Г. Ф.

Проф. Е. А. Гавлок з Вікторія Каліджет і проф. Кесіди з торонтонського університету, говорили в користь злуки.

УРЯД АЛБЕРТИ ЗАДУМУЄ ОБНИЗИТИ ПЛАТНЮ УРЯДОВЦЯМ І ШКІЛЬНІ ҐРЕНТИ

Буджет провінціяльного уряду Алберти прийде під обради теперішної сесії, по всякій правдоподібности слідуючого тижня, як про це кружать поголоски в парляменті.

Ходять слухи, що в буджеті, який предложить скарбовий міністер, буде запропонована дальша економія, яка малаб починати від обниження платні ріжним правительственним урядникам, а також обниження шкільних ґрентів. Таке обниження ґренту буде також відноситися й до університету.

"ПОРАДА" ГІДНА ХИБА 20-го СТОЛІТТЯ

В Лос Енджелес, Каліфорнія, 60-літний Август Сеймор поповнив минулої неділі самовбийство й лишив по собі нотатку, в якій пропонує, щоби американський конгрес заложив Стоваришення для самовбивств старих і невилічимо хорих людей. Він запропонував, щоби таке стоваришення оснувати з $100,000,000 капіталом, щоб вибудувало стоповерховий готель, в якому малосьби таких людей лічити, а коли покажеться що їх вилічити неможливо, щоби організація вислала їх на другий світ.

Цікаво чи він був дурний, чи вірив, що в Америці конгрес дурний...

На Підставі 98. Секції Можна (?) Депортувати Беннета

На мітінгу ліберальної партії в Лондон, Онт., провінціяльний провідник партії Гепборн говорячи між иншим про 98 секцію карного кодексу Канади сказав, що коли премієр Беннет не буде більш обережним в своїх промовах, то на підставі 98 секції, яку премієр так дуже боронить, можна і його депортувати, бо він також пропагує насильство проти своїх політичних противників, які взивають до усунення його уряду.

Реферуючи про торгівлю Канади з Росією, Вінсент Месси, бувший канадійський посол до Вашингтону, заявив на ліберальнім зібранню, що Канада повинна відновити торговельні взаємини з Росією.

БЕЗРОБІТНІ МІСТА СІЯТЛ ВДЕРЛИСЯ ДО МІСЬКОГО БУДИНКУ

Більш чим 2,000 безробітних міста Сіятл, Вашінгтон, силою вдерлися до міського будинку (Сіті Гол) заявляючи, що з будинку не уступляться доти, доки не дістануть запевнення, що місто приверне їм реліф в виді гросерій, безплатного світла, опалу й води.

Безробітні дали до зрозуміння, що їхні домагання будуть скріплені іншими безробітними, які мали прибути до Сіятл з інших місцевостей в числі звиж 20 тисяч.

По двох днях облоги поліція й вогнева сторож вигнала безробітних з будинку, причім не обійшлося без бійки.

"МИ ДІЙШЛИ ДО КІНЦЯ ДОРОГИ"

(Продовження зі сторони 1-ої).

ти", говорив посол Гібс. Коли сьогодні фармері Алберти, Саскачевану і Онтеріо прийшли до переконання, що така злука потрібна, то противникам нема потреба гриттися питанням, чи фармері годяться з програмою соціялізації.

Говорячи про депресію, посол Гібс сказав, що теперішня економічна система немає ліку на ратунок і зліквідування депресії. Наводячи цифри, скільки сьогодня витрачують держави гроша на узброєння, для масової різні, то за ті гроші можнаб збудувати 16 панамських каналів або збудувати кілька залізничих ліній вздовж Азії.

"Ми дійшли до кінця дороги і коли уряди не пороблять заходів, щоб дати прожогу людям жити, то будуть мусіти самі себе винувати", говорив посол.

Так як в минувшині мусів нарід звести боротьбу за політичну свободу, говорив посол Гібс, так сьогодня мусить звести боротьбу, за свободу економічну.

На запит ліберального посла з Келгар, "чому бувший робітничий уряд Англії не змінив соціяльний лад", посол Гібс відповів, що робітнича партія в Англії будучи при владі ніколи не мала повної контролі, а була залежною від піддержки лібералів, які ніколи на зміну соціяльного ладу не годилися.

Посол Гібс дуже похвально висловився про англійську Партію Праці, яка стоячи при своїх принципах радше погодилася при виборах перепасти, чим відступити від своїх принципів і лишитися при владі.

БЕННЕТ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ ОСВОБОДИТИ ПРОВІДНИКІВ

(Продовження зі сторони 1-ої).

тільки 12 фунтів від коли пішов до тюрми. Міністер юстиції Ґотрі, який був разом з премієром в канцелярії, заявив делегації, що він радо згодиться, щоби якийсь інший лікар зегзамінував Когена, якщо делегація подасть йому імя відвічального лікаря.

Премієр Беннет розпитував речника делегації Смита про його недавну поїздку до Англії, та чому покинув попереднє призначення, нащо Смит відповів, що він хоче "послужити людству у вищому завданню".

Політичні Розрухи в Німеччині

Протягом одного тижня в політичних розрухах між гітлерівцями, а комуністами по ріжних містах Німеччини, 11 людей впало трупом, около 30 зістало ранених.

Новий канцлер Гітлер, щоби здобути собі силу в надходячих виборах, 5-го березня, поконфіскував багато опозиційних газет, а його жовто-сорочні вояки нападають на кватирі опозиційних партій і спровоковують бійки.

Доходить до того, що коли містом машерує гітлерівське "військо" людям не можна навіть з вікон заглядати, бо або до таких осіб стріляють гітлерівці або поліція, підозріваючи, що глядачі з вікон замірують кидати бомби.

БАНКОВЕ СВЯТО В МИШИГЕН СТЕЙТІ

Говернор стейту Мишиген розпорядив закриття всіх 600 банків у стейті на вісім днів, тобто до 23-ого лютого. Також закрито біржу в Детройті.

Надзвичайний розпорядок про закриття всіх банків на вісім днів був виданий, щоби врятувати перед банкротом звязаний з Фордом банк Юніон Гвардіян Трост Ко. За вісім днів передишки мають бути вироблені пляни, як врятувати цей банк та не допустити до дальших банкових крахів.

Через закриття банків увязнені всі біжучі капітали і виринуло питання, звідки населення має брати гроші на прожиток.

Думки Багачів про Депресію

Генри Форд: "Це справді часи добрі, але тільки кількох людей це знають".

Чарлс Шваб (сталевий магнат): "Ніколи в життю не був я більшим оптимістом, що до повороту "просперити" чим тепер".

Дж. П. Морган: "Я не знаю нічого про ніяку депресію".

Артур Брісбейн: "Ми маємо стільки грошей, що не знаємо, що з ними робити".

Може вони й не миляться. Їх депресія не допікає. Ми певні, що робітники і фармері думають про депресію інакше.

Війна Війні

Пятнацять літ минуло від закінчення великої европейської різні, якою дурено людство, що війна велеся в імя правди і ради спасення "демократії". Тринацять міліонів найкращого цвіту згинуло в тій кривавій різні і 84 біліонів долярів шкоди спричинено в майні.

Сьогодня знова над світом висять страшні воєнні хмари. Сьогодня в світі стоїть 10,000,000 більше узброєного війська чим в році 1914. Узброєння воєнне є о 5 відсотків більше. 65 процент податків в Канаді йде на покриття воєнних довгів.

Світ находиться сьогодня в такому самому положенню, як в 1914 році. Таке положення буде доти, доки існує капіталізм. Капіталістична кляса, яка пхнула міліони робітників битися за інтереси капіталістичної кляси, за її зиски, ця кляса, яка є паном життєвих середників, пре з кожним днем до того, щоби зігнати робітників в траншеї. Чи дадуться робітники ще раз обманути, це найпекучіше питання дня.

Робітники повинні зорганізуватися і зорганізованою силою виповісти війну новій війні.

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ

Субота, 25. Лютого, 1933.

ПШЕНИЦЯ:—	
Ч. 1. Нордерн	28
Ч. 2. Нордерн	26
Ч. 3. Нордерн	25
Ч. 4. Нордерн	23½
Ч. 5. Нордерн	22½
Ч. 6. Нордерн	21½
На годівлю	18½
ОВЕС:—	
Ч. 2. С. В.	10½
Ч. 3. С. В.	8½
Екстра ч. 1. на годівлю	8½
Ч. 2. на годівлю	7½
Ч. 3. на годівлю	6½
ЯЧМІНЬ:—	
Ч. 3. С. В.	10
Ч. 4. С. В.	9½
Ч. 5. С. В.	8½
ЖИТО:—	
Ч. 2. С. В.	13
Ч. 3. С. В.	11½
Ч. 4. С. В.	7½
ЛЕН:—	
Ч. 1. С. В.	55
Ч. 2. С. В.	51
Ч. 3. С. В.	39

ЦІНИ ХУДОБИ В ЕДМОНТОНІ

Субота, 25. Лютого, 1933.

ТЕЛЯТА	
Вибрані	4.35

З огляду, що сьогодня субота, коли ринок отворений тільки до полудня й худоби взагалі мало довозять, не було на стільки худоби на ринку, щоби можна було устаиити ціну на ялівки, корови вівці, та свині.

ЯЙЦЯ

Продуцентам плачено:	
За екстра	22ц.
За перші	20ц.
За менші Екстра	17ц.
За ч. 2.	15ц.
Ціна, яку платять консументи в сторах:	
За Екстра	35—40ц.
За Перші	35—37ц.
За менші Екстра	30ц.
За ч. 2. менші	25—28

СМЕТАНА

Спеціяльна	17ц.
Число 1.	15ц.
Число 2.	12ц.

Вищі ціни відносяться до місця виставки. Молочарні оплачують експрес самі.

Щадіть Гроші на Направках Ваших Авт!
НАША РОБІТНЯ ЗАОСМОТРЕНА В НАЙНОВІЩІ ПРИБОРИ ДО ВИКОНАННЯ ВСЯКИХ НАПРАВОК.
Зайдіть до нас заки підете де інде й переконайтесь, що ми заощаджуємо вам гроші.
JOE BABIUK
Телефон 28388 — 10238 - 96th Street, — Edmonton, Alta.

Українські Фармері,
що читають по англійськи, повинні читати найбільший фармерський тижневик
The Western Producer
Передплата виносить: 50ц. на рік; $1.00 на три роки.
Замовлення враз з грішми шліть на адрес:
The Western Producer
Saskatoon, Sask.

УКРАЇНСЬКА БЛЯХАРНЯ І ПЛЬОМБЕРНЯ
Виконуємо Всякі Пломберські Роботи, Укладаємо Форнеси, Парові і Газові Огрівання.
НАША ЦІНА УМІРКОВАНА
Удавайтесь до:—
Ross Plumbing & Heating Co.
10322—96th Street
Edmonton, -:- Alberta
Телефон 26721
Н. Шпачинський, Менаджер.

НАЙКРАЩІ ФОТОГРАФІЇ ЗА НАЙНИЖЧІ ЦІНИ
дістанете в
SIGERIST STUDIO
9943 Jasper Ave. Edmonton

Фармері Околиці Андрю!
КУПУЮЧИ В СКЛЕПІ
[illegible]
дістанете все свіжі товари і по умірковних цінах

АДВОКАТСЬКА ФІРМА
Harvie, Bury & Yanda
Полагоджує всякі судові справи, як цивільні, кримінальні і т.д. Пишіть по українськи.
202 Bank of Toronto Bldg.
Phone 22116 EDMONTON

Office Phone 21902 House Phone 23555
E. C. DARLING
АДВОКАТ
707 McLeod Bldg., Edmonton, Alta. and Smoky Lake, Alta.

Др. В. С. НЕВЧАС
ЛІКАР-ХІРУРГ І АКУШЕР
Тел. Офісу 23132 — Рез. 24584
4 Bradburn - Thomson Block,
Next to Army & Navy Store

Телефон Офісу 24416
Др. І. Верхомин
ЛІКАР - ХІРУРГ
Тел. Резиденції 73158
Електро-Терапія
Christie Grant Block,
Др. Ф. Говда
ДЕНТИСТ
Тел. Резиденції 23219
Edmonton, Alberta

КОРИСТАЙТЕ З НАШОЇ ОФЕРТИ!
Цінна Премія для Передплатників "Фармерського Голосу"
КОЖНОМУ НОВОМУ ПЕРЕДПЛАТНИКОВІ, ЩО ПРИШЛЕ ЦІЛОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" В СУМІ ОДНОГО ДОЛЯРА ВИШЛЕМО
В ПРЕМІЇ
ЦІННУ КНИЖКУ, ПІД НАГОЛОВКОМ:

ДУРНІ ДІТИ
ПОВІСТЬ ІЗ ПОВОЄННОЇ ДОБИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ
"Дурними дітьми" називає батько — священик в галицькому селі — свого сина і дочку за те, що вони будучи [illegible] свого поневоленого народу, зрікаються всякого вигідного життя, а кидаються у вир визвольної боротьби, за що попадають в тюрму, де через довгі місяці переносять страшні каторжні тортури. Та муки не тільки їх не відстрашують, а противно загартовують їх до боротьби за волю свого народа.
Книжка обіймає 105 сторін друку звичайного книжкового формату. Читається з великим захопленням.
Передплату шліть на адресу:—
The Farmers' Voice
10336—96th STREET, EDMONTON, ALTA.

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
The Farmers' Voice
Часопис Присвячений Фармерським та Робітничим Справам

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
Виходить що два тижні, кождого 10-го і 25-го дня в місяці.
Передплата виносить на рік $1.00, на півроку 50ц.
10336 — 96-та вулиця, Едмонтон, Альберта.

THE FARMERS' VOICE
Ukrainian Semi-Monthly
Published on the 10th and 25th day of each month.
10336—96th Street
Edmonton, Alberta.
Phone 24771

РІК II. ЧИСЛО 5. ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА, 10-го БЕРЕЗНЯ, 1933. EDMONTON, ALBERTA, MARCH 10th, 1933. No. 5. VOL. II.

БУДЖЕТ АЛБЕРТИ ПЕРЕД ПАРЛЯМЕНТОМ

Міністер скарбу провінціяльного уряду Алберти, Р. Дж. Рід, предложив минулого тижня провінціяльному соймові Алберти до затвердження буджету на фіскальний рік 1933-1934, що починається з першим квітнем.

В буджеті предвиджується менші приходи з огляду на тяжке положення населення провінції й тому уряд не думає обтяжувати населення новими податками, а старатисьме зрівноважити буджет значним обниженням видатків адміністраційних. Приходи провінції предвиджується на 15,473,174 дол., а видатки уряду на 14,463,474, наслідком чого урядові лишилась би надвижка в сумі 9,700 долярів.

Наслідком ощадностей, які думає перевести уряд ріжним урядовцям обнижується платню від 7 до 15 процент, залежно від їхньої платні. Редукції пороблено в ріжних департаментах як: в департаменті рільництва, департаменті муніципальних справ, в департаменті публичних робіт, в департаменті земель і копалень, в департаменті залізниць і водних шляхів. Наслідком тої ощадности департамент просвіти задумує заперти нормальну школу в Едмонтоні, яку щойно збудовано 1929 р., зредукувати субсидію албертійському університетові о 118 тисяч долярів, замкнути рільничу школу у Вермиліон, зредукувати субсидії школам, за чим, очевидно, наступлять обниження платень учителям і т. д.

Вартість фармерських продуктів — констатує міністер скарбу — сильно зменшилась на протязі послідних кількох років, наслідком чого й довг провінції до кінця грудня м. р. виносив 144,239,193 долярів.

Найбільшим тягарем для провінції, констатує міністер скарбу, являється удержання безробітних, бо на протязі послідних девять місяців до кінця грудня, 1932 р. допомога (реліф) безробітним коштувала провінцію 1,663,484.94 дол.

Міністер скарбу заявив, що на зменшення безробіття в провінції немає жадних виглядів доки не поправляться економічні відносини.

Не може бути й сумніву, що коли положення фармерів й далі остане таким як тепер, а безробіття постійно буде збільшатися, то правительство знайдеться перед проблемою ще гіршою як досі, хоч в новому буджеті й не налагається нових податків і не підноситься існуючих, то питання, чи вдасться багато сколектувати з існуючих податків.

В буджеті не предвиджується великого оподаткування багатої кляси, якої гроші пил припадає в банках, а здалосьби, щоб уряд подумав був про оподаткування того капіталу, який "мерзне" в щадничих касах!

Не зле булоб урядові й подумати над домаганням від домініяльного уряду зміни про теперішній закон щодо доходів від ріжних правительственних бондів від яких інвестори на платять доходів, а преспокійно побирають собі відсотки, видушувані з бідного населення.

Недавно помер в Злучених Державах Гери Пейн Вітней, що лишив по собі 200,000,000 долярів. 24,000,000 долярів одідичив він по свойому батькові, а решту грошей зробив на спекуляції шерів і на перегонах коней. Спитайте себе, кілько робітників доробилося такого майна чесною і тяжкою працею?

Гітлерівці Здобули Силу в Новім Парляменті

У виборах до німецького парляменту і пруського сойму, які відбулися в неділю, 5-го березня, фашистівська партія на чолі якої стоїть Адольф Гітлер осягнула 17міліонів голосів зі всіх 39 міліонів відданих голосів в цілому краю. Всіх послів партія вибрала 288, а партія націоналістів, яка творить з Гітлером коаліцію, вибрала 52 послів. На 647 посольських місць Гітлер разом з націоналістами матиме найсильнішу групу — разом 340 і коли замір його, усунути з парляменту комуністів і соціялістів, переведе в життя, Гітлер буде мати рішаючу більшість.

Вибори ці були найбільш криваві і свій вибір Гітлер завдячує тільки терористичним методам, бо вже на кілька днів до виборів позамикав він в цілій Німеччині так комуністичну як і соціялістичну пресу, вварештував багато провідників лівих партій, а поліція розбивала всі виборчі мітінги противників Гітлера. Помимо всіх фашистівських метод, соціялісти вибрали 113 послів, одержавши 7,000,000 голосів, а комуністи вибрали 78 послів, на яких припало 4,746,000 голосів.

ОДНА - ДВАНАЦЯТА НАСЕЛЕННЯ НА ДОПОМОЗІ

Департмент Публичних Робіт в Оттаві подає в свойому найпослідніщому звіті, що з кінцем січня, ц. р. число осіб, що дістають допомогу "реліф" виносило 1,277,571, тобто одну дванацяту часть [illegible] в Канаді.

Це число є в двоє більше чим було в тому самому часі минувшого року.

Коли взяти на увагу, що премієр Беннет думає цього року зменшити допомогу з 25,000,000 долярів, яку вивасигновано минулого року на 20,000,000, то виходить, що допомога буде далеко менша чим була досі.

Видатки на удержання безробітних знижується, число голодних збіль[illegible] і пан Беннет вмісто піднести допомогу, обкроює її до тої міри, що безробітні, н[illegible]ться на "реліфі" будуть хиба травою годуватися.

АНТОН ЧЕРМАК ПОМЕР

В понеділок, 6-го березня, в 4-ій годині рано, помер в міямській лічниці шікагоський майор Антон Чермак, якого простріляв Джюсепі Зангара в недавному замаху на життя президента Рузвелта.

Чермак був походження чеського, який приїхав до Америки малим хлопчиною з родичами. В молодому віці був звичайним робітником. Маючи заледви одинацять літ працював Чермак в американських фабриках.

В році 1931 зістав вибраний майором міста Шікаго на місце Томсона, якого тоді вважали за тайного защитника шікагоських генгстерів.

Майор Чермак прийшовши до міської влади виповів генгстерам безпощадну війну, та передчасна смерть не дала йому спромоги вичистити міста з банд генгстерів, для яких Шікаго було столичним містом.

Пятьсот-одинацять осіб в Злучених Державах побирають річно більш чим по міліонові долярів, тоді, коли пересічна платня робітника [illegible] около 23 долярів тижнево.

Думати, що слабий ворог не пошкодить, це значить думати, що іскра не годна спричинити пожару.

ПРОМОВА ПОСЛА ГОРЕЦЬКОГО В АЛБЕРТІЙСЬКІМ ПРОВІНЦІОНАЛЬНІМ ПАРЛЯМЕНТІ

(Виголошена Дня 21-го Лютого, 1933.)

ДОСТОЙНИЙ ПАНЕ ПРЕЗИДЕНТЕ!

Я бажаю висказати свое співчуття та жаль по утраті Достойного Вернона Смита, міністра залізниць і телефонів. Покійний своїм батьківським впливом і тактикою у цій Палаті був наче громозводом, що відвертав громовиці на наше правительство.

Рівнож бажаю зложити щирі побажання панови Ронінгови, нововибраному послови з округа Кемроз. Його вибір пригадує мені один епізод української історії, коли українці були свідками хаосу та безладдя на своїй землі і тоді покликали норсменів, щоб правили ними. Я сподіюся, що пан Ронінг буде важним членом у нарадах цеї палати. Я витаю його не лише як наймолодшого члена цеї Палати, але тоже як і репрезентанта його народу у прибраній Вітчині.

ІЗИДОР ГОРЕЦЬКИЙ

Посол до Провінціонального Парляменту Алберти, з округа Вітфорд.

Рівнож я складаю побажання панови Гандслейові, нововибраному послови з округа Келгар. Я жалію, що його погляди є закрашені достойного джентельмена, який уважає себе здібним лише критикувати правительство при кожній нагоді. Я сподіюся, що в короткім часі ми переконаємо його, що такі погляди і акція не є ніяк вмістні, та що він повинен мати вірний образець і поняття нинішнього положення не лише в нашій провінції, в нашій домінії, але загально в цілім світі.

Я мушу зазначити свое здивовання, ще до достойного посла з опозиції, який не хоче розуміти походження нової партії C.C.F. (Федерації Кооперативної Господарки). Опозиція пригадує мені, як один заспаний джентельмен проснився раннім-ранком та побачив вогонь у сусіда і ніяк не годен був собі справи пояснити, що сталось. Я хочу влевнити опозицію, що ця нова партія, повстала лише тому, що люде, які находяться в дуже невідрадних обставинах, прямо над пропастю, не надіються ніякого поратунку від старих партій, хочби їх навіть зреформував. Нова партія є лише одинокою охороною проти теперішнього положення. Ціллю нової партії є кооперація з котрою небудь організацією чи партією, яка признає, що реформа нинішнього устрою є конечна і на часі, если хочемо жити, а не животіти.

Що до націоналізації землі, то нова партія уважає це справою другорядною. Если нинішне положення не змінится, а продовжуватисьме дальше, то нема іншого виходу і земля або піде в руки держави, або заберуть її великі фінансові корпорації. Ось тут є питання: хто має забрати землю?

Капіталізм залежить від компетиції за існовання. Боротьба з капіталізмом, це боротьба за існовання, яка зродилась у людей, які хотіли освободитись з февдалізму, а у боротьбі числили лише на власні сили. Від тоді то зайшли великі зміни. Людство пізнало й переконалось, що капіталістична система є неможливою, бо за багато людських жертв забирала в боротьбі за існовання. Наслідком того пороблено деякі реформи, щоб тим приборкати компетицію. Часами компетиція зменшувалася піднесенням мита або монополем, та й часом зросло бажання охорони робітничої кляси через ремісничі організації т. зв. Трейд Юнії. От це були причини, коли капіталізм тратив нагоду користати, відси починається його упадок. Я певний, що шановні посли з опозиції, не схочуть вертатися до того хаотичного положення минувшини. Ми мусимо йти вперед, мусимо робити поступ, творити щось кращого, ліпшого.

(Докінчення на стороні 4-ій).

З Албертійського Парляменту

Минулого понеділка, 6-го ц.м. перейшов в парляменті Алберти третє читання законопроект про полагоджування довгів і того самого вечера зістав санкціонований лефтенант-говернором як правосильний Акт. До приспішення ухвалення цього Акту причинився багато Атторней-Дженерал п. Линбурн, який заявив в парляменті, що кредитори послідніми часами почали на стрімголов судові акції проти довжників, щоби дістати джоджменти доки Акт ввійде в життя. На підставі нового Акту кредитори не зможуть почнати судових кроків проти довжників, без попереднього дозволу директора Дебт Аджжостмент Бюра за довги пороблені до 1-го липня, 1932 р.

(Знаючи, що много фармерів цікаві довідатися про близші подробиці згаданого Акту, наша редакція постарається в найблищих числах подати бодай в скороченню текст Акту).

Посол Шілд (Ю.Ф.А.) з округа Меклавд, вніс у вівторок резолюцію, за усуненням золотого стандарду канадійської валюти. Резолюцію секундував посол Мекланин (Ю.Ф.А.) з округа Пембіна. Резолюцію принято й передано рільничій комісії.

В дискусії над буджетом робітничий посол Петінсон з округа Едсон, вніс поправку, домагаючись, щоб уряд передумав й застановився над законопроектом вкорочування обслуги і пр., наслідком чого погнибиться безробіття, а натомість щоб правительство пішло так далеко, щоб зорганізувало провінціональну валюту (скріп). Поправку посла Петінсона попирали тільки прочі три робітничі посли. Ф. Гвайт, провідник робітничої групи піддержуючи домагання Петінсона, сказав, що 45 процент податків сколектовано минулого року, сколектовано з кляси людей, які мають малі доходи.

Предвиджує в Европі Нову Війну До Двох Років

Сінклер Люіс, який повернув на днях з Европи, висказався в Ню Йорку перед репортерами преси, що в Европі прийде до неминучої війни найдальше до двох років.

Свої заключення обосновує Люіс тим, що економічна ситуація в Европі доходить до свойого зеніту й немає такої сили, щоби війну відвернути. Малі нації—говорить Люіс—додушуються і не мають іншого виходу, як кинутися в вир війни, в яку мусять замішатися Німеччина, Франція й Італія. 14 пунктів президента Вилсона, це 14 пунктів небезпеки — говорить Люіс.

З його обсервації виходить, що Росія буде стояти осторонь від війни аж до часу, коли воюючі краї з собою цілковито ослабнуть і їхній організм не в силі буде опертися комунізмові.

Люіс добавчує, що ані Велика Британія, ані Злучені Держави в воєнний танець не втягнуться.

АВСТРІЙСЬКІ ФАШИСТИ ЛИКУЮТЬ З ПРИВОДУ ПОБІДИ ГІТЛЕРА

Відень. — З приводу побіди віднесеної Гітлером при виборах, австрійські фашисти уряджували в понеділок у Відні і на провінції величаві манифестації жадаючи негайної злуки Австрії з Німеччиною.

Провідник австрійських фашистів Альфред Фрауенфельд заявив, що коли австрійський премієр Долфус не розпише нових виборів, фашисти силою перберуть владу в свої руки. Фраенфельд сказав, що австрійські фашистії вважають своїм премієром Гітлера, а не Долфуса.

ПІС РІВЕР НЕ СКОРО ПОБАЧИТЬ ЗАЛІЗНИЦЮ

Домагання посла Кеннеди з округа Піс Рівер, щоби правительство почало будувати залізницю з Піс Рівер до Тихого Океану парлямент відкинув подаючи за причину, що в часі теперішної депресії правительство не може підприйматися будови лінії, якої кошти малиб виносити між 15 а 20 міліонів долярів.

АНГЛІЙСЬКА ПАРТІЯ ПРАЦІ ЗА БОЙКОТОМ ЯПОНІЇ

Провідник Партії Праці в англійському парляменті Лендсбері заявився на днях за бойкотом Японії, пропонуючи, щоби Англія припинила доставу всяких сирівців, замкнула кредит і взагалі не дала Японії ніякої економічної помочі.

ДО НАШИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Всіх тих Вп. Передплатників, які заплатили часопис на четверть року, яким скінчилася передплата, просимо заглянути на адресу наліпку з чого довідаєтеся доки Ваш часопис заплачений. Коли передплата кінчиться з цим числом, або виходить зі слідуючим числом, просимо негайно відновити передплату чи то на слідуючий квартал, пів рік, чи на цілий рік, коли не хочете щоби перервати дальшу висилку газети.

Наш часопис вдержується виключно з передплати й тому на кредит часопису висилати не можливо.

Також повідомляємо всіх тих, що просили аби їм висилати на якийсь час "пробні числа", що коли за цим числом не одержимо від них передплати, дальшу висилку часопису рішуче спиниться.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

РУЗВЕЛТ ОБНЯВ УРЯД ПРЕЗИДЕНТА

В суботу, 4-го березня, Френклин Рузвелт обняв уряд президента Злучених Держав, а також по зложенню присяги, затвердив міністрів нової адміністрації.

Перебравши владу, новий президент виголосив перед Білим Домом промову до більш чим 100,000 толпи народу, в якій заявляв, що він постарається видвигнути край з теперішньої депресії.

Його промова була виміряна головно проти грошевих міняйлів—банків і взагалі всіх фінансистів, заповідаючи, що вживе всьої своєї сили, щоб взяти їх в карб, навіть колиб конгрес відмовився підприняти драстичні кроки проти банків.

В неділю відбув президент нараду з своїми міністрами і першим його актом було розпорядження замкнення всіх банків в цілому краю на чотири дні, тобто до четверга, 9-го ц. м., коли то зійдеться новий конгрес на спеціяльну сесію, на якій мавби вирішити важливі питання ради видвигнення краю з теперішнього економічного застою.

Щоби недопустити до дальшого вивозу золота з Америки, президент в свойому декреті загрозив, що підприйме проти банків драстичні кроки прислугуючі йому на підставі воєнного закона з 1917 року, висловившися, що проти внутрішних ворогів краю, які довели край до хаотичного стану треба застосовувати цей закон так якби й проти зовнішного ворога краю.

Крок президента уважають першим кроком до усунення золотого підкладу, хоч покищо секретар скарбу Вудін заперечує цю можливість. На час замкнення всіх банків, в краю дозволено послуговуватися скріпами (льокальними грішми), які будуть курсувати в краю поки не вирішить конгрес, що має зробити під зглядом грошевої реформи.

Наслідком проклямації президента, в цілому краю всі біржі припинили діяльність, наслідком чого збіжеві спекулянти почали свої торги на канадійських біржах, що в послідних кількох днях піднесло ціну на канадійській пшениці майже о шість центів.

З приводу банкового "свята" в Злучених Державах, в Канаді розпорядженням уряду в Оттаві заказано всяку висилку грошей поза границі Канади. Також заказано всім почтовим урядам платити на американських грошах премії. Американські туристи, які прибули до Канади з американськими банковими переказами впинилися в дуже скрутному положенню, бо не можуть виміняти їх тут на гроші і много з них нагло найшлися без грошей.

Рішучість президента Рузвелта, яку він оказав зараз по перебранню найвищого уряду Злучених Держав навіяла американське населення великими надіями, що президент задумує додержати свої передвиборчі обіцянки негайної акції зліквідування безробіття, реформи грошевої системи, контролі кредитів і усунення спекуляції людськими грішми і на [illegible] спеціяльної сесії конгресу не тільки американське населення, а й цілий світ вижидає з запертим духом в надії, що його уряд у великій мірі причиниться до усунення причин теперішнього економічного занепаду.

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС

Український дво-тижневик, присвячений інтересам українських фармерів і робітників.
Видає Спілка "Фармерського Голосу" кожного 10-го і 25-го дня в місяці, під числом 10336—96-та вулиця, в Едмонтоні, Альберта.
ІВАН СОЛЯНИЧ, Управитель, Т. ТОМАШЕВСЬКИЙ, Редактор.
Передплата виносить на рік $1.00, на півріка 50 центів, на чверть року 25ц.
ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ ВИСИЛАЄТЬСЯ НА БАЖАННЯ.
Редакція за оголошення не відповідає.

The Farmers' Voice

Semi-monthly paper, devoted to the interests of Ukrainian Farmers and Workers.
Published on the 10th and 25th day of each month by
THE FARMERS' VOICE PUBLISHING CO.
10336—96th Street, Edmonton, Alberta.
JOHN SOLLANYCH, Manager, THOS. TOMASHAVSKY, Editor
Subscription Rates: $1.00 yearly; 50c half-yearly; 25c quarterly.
ADVERTISING RATES ON APPLICATION
Telephone 21471

Address: THE FARMERS' VOICE 10336—96th Street Edmonton, Alberta

НА ПРАВИЛЬНУ ПУТЬ!

Економічна програма запрікатована в новому буджеті нашої провінції на фіскальний рік 1933-34, в якому предвиджується зменшення видатків в ріжних департаментах, замкнення нормальної школи, філій земельного уряду в деяких місцевостях Піс Риверу, обниження платні службовцям та усунення много їх зовсім від роботи, хоч з точки погляду податковців може бути оправдана і урядові належалосьби признання, що він старається зводити до купу кінці так, щоб не наложувати нових податків, а рівночасно старається зрівноважити буджет, щоб провінція не втратила кредиту, то з другого боку не треба забувати, що всі ті редукції відносно провінції оздоровити не годні, бо наслідком обниження платні деяким і так низько оплачуваних службовцям далі підривається купчу силу, що веде до зменшення циркуляції грошей в краю і поглиблення депресії, а викинені зі служби робітники побільшать ряди безробітних, які очевидно опиняться на "реліфі", наслідком чого видатки провінції зростатимуть далі коштом населення.

Зі слів самого міністра скарбу виходить, що удержання допомоги значно збільшає видатки провінції і міністер ясно здає собі справу з того, що удержання безробітних стає найбільшою проблемою для уряду, та що ці тягарі будуть збільшуватися "доки не зміняться часи на краще".

Будучи свідомим такого факту, дивно стає, що уряд не подумає над кращим виходом з того зачарованого кола, та не пічне змін на краще, іншими способами чим переводити економію на спосіб циганської фільософії, що хотячи дістатися до неба пліт з полови перевесло з долини рубаючи, а в горі надточуючи...

Чи не виглядає смішним обнижування платні, обнижування грентів школам, муніціпалам, запущення доріг, замкнення шкіл, тільки ради того, щоб задовольнити ненаситні банки, які вічно диктують всякі редукції, щоб тільки їхні дівіденди не скорчилися?!

Чи будучи свідомим тяжкого положення, в якому находиться населення провінції, в великій мірі з вини банків, не може уряд найти в собі стільки відваги, щоби підступити до поправлення обставин в користь населення без взгляду на те, що це не подобається банкам і фінансістам, які здирають шматок мяса з населення до голої кістки.

В нашому народі є пословиця: "Коли хочеться пса вдарити, то бук найдеться", а в англійців кажеться: "If there is a will, there is a way". Коли уряд схоче найти дорогу (way), то знайде, але треба вперед хотіти ту дорогу знайти! Домагання фармерської конвенції цего року і проєкт робітничого посла Петінсона поданий цього тижня в парламенті, щоби правительство подумало над провінціональною валютою, тобто видало провінціональні "скріпи", вказують урядові дорогу. Треба тільки отрястися з заячої боязні перед банками й фінансовими короликами і приступити до виконання волі населення, а не волі горстки грошевих мікадів!

Ступіть, панове, вже раз на правильну путь!!!

"ПОБІДА" ГІТЛЄРА

Колиб німецькі вибори, що відбулися минулої неділі побідою Гітлера були перепроваджені демократичними методами, то з висліду тих виборів треба б вносити, що фашизм в Німеччині запускає своє коріння, та що німецький нарід справді покладає на Гітлера великі надії, як на нового Месію, що мавби видвигнути край з економічного хаосу й привернути там "третє царство". Та методи, якими послуговувався Гітлер, щоби запевнити собі при виборах "побіду", нікуди не згідні на припущення, що німецький нарід прийшов до такого заключення, й виявив свою волю за Гітлером.

Ще минулого року вихвалявся Гітлер, що як прийде до влади, то "не одна голова покотиться на землю". Прийшовши до влади канцлера перед пяти тижнями до виборів, він силою свойого становища й взявся до зривання голов з карку всім своїм противникам. Завів такий режим брутального насильства й потоптання свободи людини, що каменя на камені не лишив, щоб здусити своїх політичних противників, розоружити їх і запевнити собі при виборах побіду. Вже за перших два тижні урядування в Німеччині покотилось багато голов і котились до виборів. Терор гітлерівців в Німеччині був звернений не тільки проти лівих партій — соціалістів і комуністів, а навіть проти дуже уміркованих републиканців і католиків. В Кайзерслаутерн застрілили гітлерівці на очах Брінінга, бувшого канцлера, одного члена католицької організації. Виборчі віча розгромлювали гітлерівці навіть людової партії, яка служить дрібним капіталістам, яка однак не йшла на руку Гітлерові.

Зі зближенням до виборів, Гітлер не завагався потоптати своїм чоботом всі конституційні основи німецької свободи й виборчих прав й дав приказ своїм безкарним оргіям тероризувати своїх політичних противників на ліво й на право, і коли терор Гітлера послужив німецьким робітникам до більшого скріплення й обєднання їхніх рядів, що могло довести до загальних страйків в Німеччині, Гітлер наложив свою залізну руку на опозиційну пресу і за одним замахом пера на домагання Гітлера президент Гінденбург заткав робітникам уста — закрив їхню пресу, понищив виборчу літературу й виарештував сотні провідників. Диким оргіям гітлерівських озброєних банд і поліції під гітлерівською командою не було кінця й годі було помістити в пресі слівце протесту. За притоку до нагінки на пресу опозиції послужив божевільний акт якогось провокатора, що на кілька днів перед виборами запалив парламентарний будинок в Берліні, який то підпал закинено комуністам, хоч в цьому підпалі могла бути вмішана рука таки самих гітлерівців, щоб дати Гітлерові нагоду вимусити на президентові підпис декрету на надзвичайні розпорядки, які віддали цілу Німеччину на ласку й неласку кровожадного Гітлера.

Що в обличчі такого терору, такого здоптання німецької конституції й заказання свободи ділання противних партій іншого висліду німецьких виборів годі було сподіватися, це зовсім ясне.

"Побіду" віднесену при виборах може завдячити Гітлер тільки своїм терористичним методам, як завдячують такі "побіди" всякі жадні влади диктатори як: Пілсудський, Муссоліні й Сталін, але ніколи волі виборців.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Родився 9-го Березня, 1814 року
Помер 10-го Березня, 1861

Taras Shevchenko

"Все, що він мав у життю, він віддав
Для Одної ідеї,
І горів і яснів і страждав
І трудився для неї."

Іван Франко (Мойсей).

"Я син кріпадського селянина, Григорія Шевченка." Так зачинає свою автобіографію сам Шевченко в листі писанім до редактора часопису "Народное Чтеніє", 18. лютого, 1860 р.

Найбільший поетичний геній, національний пророк, перший революціонер української думки Тарас Шевченко — син панщизняного хлопа-кріпака.

Шевченко родився 9. марта, (березня), 1814 р., якраз 119 років тому, в курній хаті, в селі Моринцях, звенигородського повіту, київської губернії. Батько його звався Григорій, мати Катерина. Ще майже в сповитку був Тарас, як родичі на приказ дідича Енгельгарда, в осени 1815 р. перенеслися до сусідного села Кирилівки, де виховався і зріс, та з яким звязані всі його споминн. Тут пробув він до пятнацятого року життя.

А тяжке було дитяче життя нашого поета! Не рожами чи веселкою стелилася доля кріпацькій родині. Від раннього досвідку до пізної ночі на панщині, серед знущань та побоїв проводила рідня Тараса своє життя. Мало, дуже мало зазнав поет пестощів любячої матері. Бо незавидна доля, коли Тарасові було тільки девятий рік, забрала маму у сиру могилу, даючи йому мачуху, а з нею сварки та побої. Малий хлопчина перед побоями ховався в сусідських бурянах, у які сестричка Ірина виносила йому тайком кусень хліба.

Найбільш щасливі його дитячі хвилини це було чумакування з батьком, яке не тільки звільняло його від штурханців мачухи, але й давало йому до схочу налюбуватися тихими зоряними ночами та дивитися на безкрайні українські степи. Але те щастя для Тараса не довго трівало. В одній такій подорожі батько занедужав і помер в два роки після смерти матері. Малий, одинацятьлітній Тарас лишився круглою сиротою і мусів кидати рідну батьківську хату.

Тяжке було це життя малого сироти в незавидних обставинах тодішнього панщизняного часу.

Малий сирота, — як сам каже поет в своїй автобіографії —притулився в школі парохіяльного дяка, як школяр-попихач. Ці перші початки своєї шкільної "науки" так описує: "Ці школярі супроти дяків те саме, що хлопці віддані на науку до ремісників. Права майстра над ними необмежені і вони є справжніми рабами. Вони мають безумовно виконувати всі домашні роботи і всякі можливі забаганки господаря. Лишаю вашій уязі—пише Шевченко—чого міг вимагати від мене дяк, який був налоговим пяницею, і що я мусів сповняти з невільничою покорою все, що він від мене вимагав."

Це справдішний образець пролетарської дитини в сьогодішнім терміні на науці у майстра.

Та мимо всього, Тарас за два роки навчився у тій школі читати буквар, часословець і псалтир. Дяк Бугорський — заставляє його читати при мерцях псалтир, даючи йому за те десяту копійку. Але це не багато приносило полекші сироті хлопчині. Дяківські різки і голод добре далися йому в знаки. І тому він задумав тікати та йти учитися малярства, до котрого змалку чув велику охоту.

В учителя-дяка
Гарненько вкраду пятака
(Бо я було трохи не голе,
Таке убоге), тай куплю
Паперу аркуш і зроблю
Маленьку книжечку; хрестами
І візерунками з квітками
Кругом листочки обведу
Тай списую...

Так представляє поет свій нахил з дитини до малярства. Та не міг знайти маляра учителя. В місточку Лисянці, куди вперше утік, маляр диякон приняв його на науку. "Три дні—каже Тарас—таскав я терпеливо на гору воду з річки Тикича і розтирав на залізній бляхі фарбу мідянку. На четвертий день не стало вже мені терпцю і я утік в село Тарасівку до дяко-маляра з незмінним постановленням витерпіти всі проби, як я тоді гадав, нероздільні з наукою." Та й тут доля не поталанила йому. Дяк не приняв Тараса на науку і хлопець вернув знова у рідне село та став пастухом громадської череди.

Мені тринацятий минав,
Я пас ягнята за селом —

каже Тарас. Та малий хлопчина не покидав думки про малярство. Пильнуючи на пасовиску товару, задуманий дивився на небо і рисував. Через те стратив роботу пастуха і він пішов на службу до сільського попа.. Але й тут довго не загрів місця. Бажання світла, мрії посвятитися малярству, туга за чимось вищим пігнали його з рідного села на мандрівку шукати малярів-учителів. Та кріпака не міг приняти ніякий маляр без панського дозволу. І він пішов у Вільшану до зарядчика Енгельгардових дібр просити дозволу пустити його вчитися малярства. Та той замість дати дозвіл., забрав Тараса на службу до двора, в початку до пекарні, а потім до покоїв, як покоєвого козачка. Правда тут мав хлопець що їсти, дістав убрання покоєвого, але все таки тяжке було його життя. "Пан мій—каже далі в своїй автобіографії Шевченко—поставив мені обовязком тільки мовчати і стояти непорушно в куті передпокою, поки не розлягнеться його голос і не прикаже подати люльки, що стоїть таки біля нього, або налити йому переднєсом склянку води."

Та невільнича служба тяжкою була для веселого хлопця. Крадьком він співав ледви чутним голосом гайдамацькі сумні пісні і відрисовував крадьки образи, що украшали панські покої. "Я рисував олівцем, котрий — каже він — признаюся до нього без всякого сумління — украв в купця."

Пан часто їздив до Вильна, Варшави, Петербурга і брав з собою Тараса, щоб послугував і доглядав хати. Так придивлявся Тарас до світа та збирав залюбки образки, які потайки відрисовував. Одного разу, в часі пробування у Вильні, коли пан і пані поїхали на баль, Тарас в ночі крадьки засвітив свічку та почав рисувати. Захоплений рисованням не спостеріг, що пан повернув з балю. "Він вызвірився — каже Тарас — накрутив мене за вуха і надавав поличників — не за мою штуку — ні! (на штуку він не звернув уваги), а за те, що я міг спалити не тільки дім, але й місто. На другий день він приказав фірманови Сидоркови напарити мене гарненько, що й було виконане з належною ревністю."

Серед того тяжкого бідування, мов крізь мраку, присвічували мені колишні ясні дитячі спомини, згадки материнських пестощів і любови, щира і сердешна дружба сестер Катерини і Ірини та оповідання про страшну Коліївщину і Гайдамаччину і старенького мотронинського монастиря. Ті одні спомини давних дитинячих літ звеселяли тепер тяжке кріпацьке життя покоєвого козачка.

Та небавом хоч на часок ухмінулася Тарасові незавидна доля. Пан зглянувся на його просьби та зрозумів, що з маляра може мати більше користи і тому звільнив його з льокайської служби та віддав його на науку до маляра Ширяєва в Петербурзі (тепер Ленінград) на чотири роки.

І аж тепер Тарас мав нагоду посвятитися тому, до чого рвалася його душа з ранної молодости. Звідси бігав в ясні ночі в літній сад рисувати зі статуй, які вкрашали цей парк. Тут прокинувся у нього поетичний талан, в тому саді, — як сам каже — написані його перші вірші, а між ними баляда "Причина".

Там стрінувся він з артистом маляром Іваном Сошенком, який перший заопікувався бездомним кріпаком та порадив йому робити акварелею портрети з натури. Шевченко почав портретувати панського льокая-козачка Ничипоренка. Одного разу дідич, увидівши у Ничипоренка Тарасову роботу, сподобав її і почав уживати його до мальовання портретів своїх улюблених коханок, за котрі часом нагороджував його цілим рублем.

Такий початок малярської карієри Шевченка. Та цей початок був заразом і кінцем його кріпацтва, вступом у нове життя.

При помочи маляра Сошенка, секретаря академії красних штук Григоровича, поета Жуковського і артиста Брюлова — Тараса викуплено з кріпацтва за 2,500 рублів. Гроші ті зібрані з льотерії за портрет Жуковського, намальований Брюловим. Сталося це 4-го травня (мая), 1834 р., коли Шевченкові проминуло 24 роки.

Без любови, без радости
Юность пролетіла.

так каже про свою молодість сам Шевченко в своїй повісти "Княгиня".

Аж тепер став він правдивим вільним чоловіком, якому кріпацьке походження не загрожувало доступу до людей і науки. Тарас кинувся до науки, щоб здобути освіту. Приятелі, що викупили його, а головно Брюлов, щиро помагали йому. Він навчився історії, пізнав твори світових геніїв, почав учитися французької мови. В нім розвинувся крім малярства і дар до поезії. В два роки по його визволенню, 1840 р., заходом його приятеля Мартоса виходить перша книжка його поезій "Кобзар", а слідуючого року поема "Гайдамаки".

Підчас того не переставав вчитися малярства в академії штук красних. Він став найулюбленішим учеником і товаришем Брюлова, а в 1844 р., дістав академічний степень свобідного художника (артиста).

Скінчивши академію,, поїхав Шевченко на Україну. Відвідав родині сторони, збираючи малюнки до альбуму "Живописна Україна".

І хоч гарно було йому тепер, хоч був свобідний, і хоч упоювався чаром української природи — то на душі було йому сумно. Він був вільний, — а рідня, любі його сестри в кріпацтві коротали свій вік. І це боліло та глибоко вражало його чутке серце.

..."І що купив я у долі своїм змаганням не загнути? Чи не одно тільки страшне зрозуміння своєї минувшости! Вона страшна, вона тим більше для мене страшна, що мої рідні брати і сестри, о котрих мені було тяжко згадувати в моїм оповіданню, і досі кріпаками. Так, ласкавий добродію, вони кріпаки!"...

Цей уривок з його листу і автобіографії найкраще, як не можна вірно малює нам ті перші хвилини волі Шевченка.

В Києві, куди він переселився, познайомився він з професором московської літератури Максимовичем, істориком Костомаровим, Кулішом і другими. Тоді й основувалася тайна громада української молодіжи "Кирило-Методіївське братство", — перша українська політична організація, яка метою своєю поставила знесення кріпацтва, та на основах національної автономії построєння російської федеративної держави.

Шевченко, що в пламенній поезії виспівав ідеали і політичний символ віри молодих братчиків, коли зрадою викрито тайну громаду, потерпів найбільше, бо лютий уряд заслав його, як

простого салдата на вічні часи в Сибір "під строгим доглядом, з забороною писати і малювати" — як власноручно на засуді написав цар Микола І.

Заборонено йому писати, бо слова його вилиті на папір були так сильні, що кати України взнали, що ними Шевченко загрожував їхнє панування, що з писань Поета віяло духом бунту проти кривд заподіяних українському народові. Його слово говорило просто до душі народньої. Від його слів займалась полумінь нового життя скрізь, куди воно тільки діставалось.

Будучи на Україні, Шевченко власними очима бачив те пекло, в якому стогнав його нарід, пекло панщизняного ярма. Чужі і свої недолюдки завели на Україні царство тьми і неволі.

Ніщо не скривалось перед оком поета. Він бачить, як власні українські люде, українська шляхта й інтелігенція, покинула свій нарід, пішла на службу катів і помагають їм панувати над рідним народом. Тому безпощадно своїм палким словом виступав проти них:

Україно, Україно,
Оце твої діти,
Московською блекотою
Чорнилом политі.

Хто знає до чого довів би був розвиток Тарасового талану, колиб мав змогу вільно жити і розвиватись за кордоном, куди хотів вибратися, в чім йому перешкодила російська жандармерія, арештуючи його, саме коли він хотів вибратися до Італії, для студій малярства.

Арештований Тарас, просидів з товаришами, Кулішом, Костомаровим та другими в Петропавловській кріпости аж до засуду. Присуджено йому заслання на вічні часи на Сибір, як салдата в Оренбурський корпус, звідки згодом перевезено його в Орську кріпость, де рік за роком плили тяжкі дні неволі серед салдатської муштри і страшного касарняного життя. І в цій далекій далечині від рідної України, в цій кріпости, Шевченкова думка все літала понад рідною землею. Крадьком списував він свої гіркі думи, навіяні безконечною тугою:

Мені легше в неволі,
Як я їх складаю,
Зза Дніпра мов далекого
Слова прилітають.
І стеляться на папері,
Плачучи, сміючись,
Мов ті діти і радують
Мою сіру душу,
Убогую, любо мені,
Любо мені з ними.

Через довгих десять років старалися приятелі Шевченка вирвати його з неволі, але всі заходи були даремні. Аж коли прийшла кримська війна і на царат посипалися удари, цар Олександер II., даючи політичну амнестію засудженим Миколою І., з лютости поминув спершу навіть Шевченка і аж на безнастанні вставлюванняся гр. Толстоя і князя Репніна, мимо протесту цариці-матері, аж на другій лісті вписав імя нашого мученика. Амнестію Шевченкові підписано 5. травня, 1857 р., але вістка ця дійшла до кріпости, де сидів Шевченко, аж 14-го серпня того року, коли його звідти виправлено до Петербурга. Він дістався туди аж 8-го квітня, 1858 року.

З молодого, здорового мущини, яким був Тарас до заслання, вернув по десяти роках хорим, старим, немічним дідом. І хоч дістав він амнестію, то не дозволено йому було жити на Україні, куди рвалась його душа, де він мрів навіть купити клаптик землі та оженитися з бідною селянською дівчиною і зажити семейним, так довго спрагненим життям...

Та не довелося Тарасові здійснити тих мрій.

Підірване сибірськими тюрмами здоровля не видержало. Ледви три роки пробув Шевченко хоч і на волі, то все таки під поліцейним доглядом, як в 5-ій годині рано, 10. березня, 1861 року в Петербурзі, перестало бити його серце і на віки замкнув свої очі. Закрівавлена Україна втратила найдорощий скарб. Не стало сонця, що короткий час заблисло над українською землею, і померкло, знова закрите чорною хмарою царської реакції.

Того самого року перевезено його тіло на Україну, де спочив він в могилі на Чернечій Горі біля Канева, як цього бажав собі поет у своїм "Заповіті":

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій:
Щоб лани широкополі
І Дніпро і кручі
Були видні, було чути,
Як реве ревучий.

Умер Шевченко, але дух його не вмер. Його слово живе поміж нами і говорить до нас тим самим пламенним голосом. І дух Шевченка дивиться зза могили на широку Україну і на те, що на ній діється. Його вухо прислухується, чи не йде суд і кара на тих, що розпинають Україну, як це писав він на три місяці перед своєю смертю:

Чи буде суд? Чи буде кара?
Царям, царятам на землі?
Чи буде правда на землі?

* * *

Всюди, де живе український нарід, чи то на рідних землях, чи на еміграції, гень далеко від його могили, не забуває дня смерти великого борця за правду і волю. Святкують його імя ріжно. Одні святкують щиро і просто, як борця, що віддав своє життя як жертву в борбі за справедливість для поневоленого українського народа, народа працюючого, і святкують його імя й ті, з котрими він боровся весь вік, називаючи їх гончими собаками, рабами, підніжками, грязею Москви й варшавським сміттям. Намагаються деякі почитателі поета вбрати його в свій партійний кожух й стараються переконувати, що колиб Шевченко жив, то певно буби з ними...

Навіть ті, до котрих Шевченко перед смертю говорив: "Чи буде суд? Чи буде кара?", які сьогодня поневолюють українського робітника і селянина, закриваються ним, як найбільшим "революціонером" і "бунтарем", для людського ока святкують імя Шевченка, перекручують його науку, хоч колиб жив сьогодня Шевченко, то однаково, як до своєї рідної шляхти, що продалась ворогам, так і до затемненого робітника, що гне свою спину перед московськими новими панами, він не мав би пощади і бичувавби своїми палкими словами, як рабів і підніжків.

В роковини Шевченка найкраще вшануємо його память читанням його творів і пізнанням тих великих ідей, які ширив поет. З його творів пізнаємо, що Шевченко не поміщицький і не панський син, а дитина кріпака й тому так сильно ненавидів він кривди й неправди, тому будив думку, загрівав серця, гартував духа завзяття до боротьби за волю і долю працюючого народа, закріпощеного чужими і своїми панами.

Як довго трівати ме боротьба і зрив до волі, так довго Шевченко буде серед тих немногих, що дала світові Україна — першим, що лишив нам великий заповіт: **"Вставайте, кайдани порвіте!"**

Taras Shevchenko

The person of Taras Shevchenko is highly interesting not only because he was Ukraine's greatest author and one of the greatest poets in international literature, but also because his life was filled with so many tragic incidents.

Taras Shevchenko was born on March 9th, 1814, as the son of poor peasants, serfs of a Russian landowner. Consequently, at first he had not the least opportunity to receive a regular school education. From a drunken djak (teacher in a small village), who beat him mercilessly, he larned reading and writing. The learning and the even broad knowledge which he displayed in later years were gained entirely by self-education.

When Taras was nine years old, his mother died from the results of the many hardships she suffered while working on the fields of her owner.

At fourteen Taras became a valet to his owner, Engelhardt, a vile, egoistic germano-russian aristocrat, who took him on many of his journeys to Russian capital. Here young Shevchenko found opportunity to learn languages and read works of literature, which charmed him very much.

As the boy showed an extraordinary talent for painting, Engelhardt apprenticed him to a painter of churh ikons. This was in 1832; it was very fashionable then for the noblemen to have their own portrait painters, and Engelhardt wanted Taras to fill this position in his family.

While in Petersburg, Shevchenko had made many acquintances among prominent Ukrainians and Russians, who were all greatly impressed by the youth's inteligence and talents. A group of them, in 1838 bought his freedom by paying the owner 2,500 rubles.

With further help of his friends Shevchenko became a pupil of Brulow, the greatest Russian artist of that time, at the Academy of Arts in St. Petersburg, from which he graduated with highest honors.

But besides his talent for painting, Shevchenko had splendid endowments for literature, especially for poetry. Very soon, he himself began to write poems;a collection of them, entitled "Kobzar" was published in 1840, earning a great success among Ukrainians. The great importance of this book lies in the fact, that in it Shevchenko reminds us that the Ukraine had a magnificent past and was only temporarily opressed by Russia. With its publication, and as its direct result the movement for Ukrainian independence again awoke.

Encouraged, he continued to write; and some of his best works were written at this period, between 1840—1847. They give a masterly picture of Ukraine, so beautiful and yet so poor; of the sufferings of the enslaved peasants driven to work for the nobles by the slashes of the knute. They tell of the glorious past of the Cossacks, and their unlucky fate; of the beauty of life at the Ukrainian countryside, and of famous historical characters. They are vivid, stirring, and protesting poems that call to action to change Ukraine fate, to make it free, and to revenge ourselves on our enemies and suppressors.

In 1847 he was arrested for membership in a secret society —"The Brotherhood of St. Cyril and Methody"—and sentenced to life-long service as soldier in a penal regiment on the Siberian border.

He was not allowed to either paint or write; yet he was able to save a few poems and drawings which he had secretly worked on.

Ten years later he was freed after long-timed efforts of his friends; but Shevchenko was weak and ill. The hardships of penal service in Siberia has destroyed his health. He slowly waned, and died on March 10, 1861, at the age of 47.

On high mound, overlooking the steppes, the roaring Dnieper below, he was buried, as he had wished it in his beautiful "Last Will"...

But even after Shevchenko's death his ideas, expressed in his poetry, continue to live among the Ukrainian people, and will be carried on from generation to generation to show us the way to liberty

Ihor Levitsky.

TARAS SHEVCHENKO.

LAST WILL

When I die, remember, lay me
Lowly in in the silent tomb,
Where the prairie stretches free,
Sweet Ukraine, my cherished home.

There, 'mid meadow's grassy sward,
Dnieper's water pouring
May be seen and may be heard,
Mighty in their roaring.

When from Ukraine waters bear
Rolling to the sea so far
Foeman's blood, no longer there
Stay I where my ashes are.

Grass and hills leave and fly,
Unto throne of God I'll go,
There in heaven to pray on high,
But, till then, No God I know.

Standing then about my grave,
Make ye haste, your fetters tear!
Sprinkled with the foeman's blood
Then shall rise your fredom fair.

Then shall spring a kinship great,
This is family new and free.
Sometimes in your glorious state,
Gently, kindly, speak of me.

(Translated by Dr. A. J. Hunter).

TO TARAS SHEVCHENKO

To you, oh Poet of great renown
We, Ukrainians pay you homage
To you—for your thoughts so weel expressed
And now to which we all turn in this great age.

It was your thoughts and ideas
That made us love our motherland—
Made us Ukrainians unite together
And strive to gain victory for our own land.

And though upon the fields of action
Thousands died for freedom of Ukraine,
Many more of us are rising
To be like our brothers—slain.

Although we, Ukrainians are divided
From each other by sea and land,
There's one thought constantly in all the minds,
And that is "Freedom for our Motherland".

The time is coming again, I know,
When all wrongs shall be made right.
Then Ukraine once more with head held high,
Shall peacefully reign as in days gone by.

Then, oh Poet of great renown
You shall hear the songs of gladness
Sung by us all who'll never forget
To pay you tribute in our happiness.

Taylor, Pa. Stephanie Malishevsky.

Смерть Миколи Садовського

Вістка про смерть Миколи Садовського, великого драматичного артиста і одного з творців українського театру, мусіла викликати глибокий смуток по всіх українських землях і скрізь на чужині, де порозкидані українські люде. Помер великий мистець живого українського слова, що пять десяток років промовляло його устами з театральної сцени, здобувало трудами покійного і його співробітників небувалий до того часу тріюмф між своїми і чужими і причинилося стільки до національного відродження України. Подаємо тут за львівським "Ділом" короткий життєпис Садовського та огляд його артистичної діяльности.

Справжнє імя Садовського — Тобилевич; він був рідний брат відомого письменника, Карпенка Карого. Уродився у 1856 році у селі Костовата, Єлисаветградського повіту. Як 8-літній хлопець пішов він на два роки до повітової бобринецької школи, відтак до херсонської гімназії і до єлисаветградської земської реальної школи. Цієї школи не скінчив. У 1876 році вибухає російсько-турецька війна; Садовський, учень 6-ої реальної йде добровольцем на війну з 56-им пішотним житомирським полком, що стояв залогою у Бендерах. З цим полком відбуває він усю воєнну кампанію і бере участь в обороні Шипки. Після війни як старшина служить ще у роках 1878-81 у Бендерах.

Саме тоді виступає він уперше на сцені, організуючи разом із Заньковецькою між офіцирами драматичний гурток. Перші песи, виставлені ними у Бендерах, були "Наталка Полтавка", "Москаль Чарівник", "Шельменко-деньщик" і "Сватання на Гончарівці". Садовський, якому всі признали незаперечний драматичний талант загагався, чи має кинути військо: стати українським артистом у ті часи значило йти на циганське життя.

У 1881 році Садовський прощається з військом і їде на батьківський хутір до Надієвки. Звичайний випадок рішає про його майбутню карієру. Їде він до Кременчуга на лови до М. Кропивницького; той прохає його як аматора виступити під псевдонімом у російській трупі Ашкаренка у французькій песі Гарана "Серафина Лафайл". Садовський після вистави підписує з Ашкаренком контракт на постійну працю за місячною платою 200 карбованців. Ще тогож року (1881) Садовський дістав дозвіл із міністерства на низку українських вистав. Трупа Ашкаренка ставить українські песи з Садовським і Кропивницьким у Кременчузі, Харкові та Києві (театр "Бергоньє"), куди із викликає теж земляк Іваненко.

Успіх величезний. У 1882-ім році Садовський [illegible] із Кропивницьким власну трупу під фірмою Кропивницького. До неї вступила відразу Заньковецька, а рік пізніше два брати Садовського: Карпенко Карий і Саксаганський. Склад трупи побільшується аж до 1887 року. У 1888 році з неї повстали аж три окремі трупи. У трупі Садовського були головні сили: Заньковецька, Затиркевич, Мова, Левицький і Загорський. Десять літ пізніше Садовський мав уже славу не тільки на Україні і в Росії, але й поза їх кордонами. У 1898 році Садовський єднується знову зі своїми братами.

Яку ролю грали вистави українського театру у ті часи московського гнету, знаємо всі. Театр був єдиною трибуною, з якої лунало прилюдно українське слово. Це був єдиний рід української творчости, який радо піддержували москалі, захоплені народнім українським театром.

Дальші етапи праці М. Садовського мабуть усім відомі. Він пережив разом із відбудовою та катастрофою нашої державности всі хвилини тріюмфу, злиднів емігрантських мандрів, як директор державного театру, еміграційної трупи і як артист, що затуживши за рідною сценою вертається до Києва, без огляду на умовини, в яких йому доведеться жити та працювати до кінця життя. До останньої хвилини він не покинув сцени і свого улюбленого чисто-народнього репертуару.

Заслуги Садовського в історії нашого театру потрійні: як директора, режісера та артиста. Як директор він виконував у першій мірі громадянську службу, здаючи собі справу з ваги своєї праці, — як режісер умів добирати артистів і добирати для них ролі, — як артист став творцем цілої низки незабутніх креацій.

Садовський мав могутній темперамент; він мав силу захоплювати слухачів, забуваючи, що грає на сцені, переживаючи кожну ролю за кожним разом наново. У кожній своїй ролі він творив тип, стихійною силою гри, не обдумуючи, без холодної попередньої аналізи. Згадаймо його історичні ролі: Мазепу, Богдана Хмельницького, Дорошенка, Саву Чалого — це могутні постаті, що переконують своєю вірністю і глибиною пориву. Возьмім козацьких героїв Степана із "Невольника", запорожця Тараса із "Бондарівни", Дмитра Ковбаня з "Не судилось" — усе це малі архитвори. А старий Лейба з "Жидівки вихрестки", Лопух із "Циганки Ази", Панас із "Бурлаки", Мартин Боруля, Шельменко-деньщик Москаль Чарівник ....

Садовський грав так, що глядач ніколи не томився, дивлячись на нього і не став байдужим до дивної особи, яку міг бачити вдруге і втретє і вдесяте в його інтерпретації. Це був великий артист "з божої ласки" і великий громадянин, для якого мистецтво є засобом виявлення своїх найкращих життєвих сил.

Коли Вам подобається цей часопис, постарайтеся, щоби Ваш сусід і знакомий стали його передплатниками!

Картка Замовлення

Висилаючи передплату на "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" виповніть сю картку і вашліть до Адміністрації

THE FARMERS' VOICE
10336—96th Street Edmonton, Alberta.

Посилаю ...., як передплату за "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" на .... рік, (пів-рік), (чверть року). Часопис прошу висилати на адресу:

Імя і назвиско ....

Почта ...., Провінція ....

За Доброю Обслугою
вдавайтеся до
REO GARAGE
під управою
К. АНДРІЦА
механіка-експерта, який особисто доглядає всіх направок авт і траків, щоб своїх кустумерів вповні вдоволити.
Андріц перебрав бизнес від І. Р. Повел-а.
РОБОТА ГАРАНТОВАНА — УСЛУГА ВВІЧЛИВА
Говоримо по українськи.
10144—98th Street — Phone 25253
(Напроти старого поліційного суду)

ПРОМОВА ПОСЛА ГОРЕЦЬКОГО

(Докінчення зі сторони 1-ої).

го, кориснішого, єсли хочемо жити повним життям, а не животіти.

Наш канадійський хлібороб, а бо вірніще сказавши, "чорнороб" стоїть нині над пропастю, він став найбільшою жертвою нинішнього ладу та обставин. Довкруги него повиростали всякі монополі, трости та инші, які не дали йому спромоги зорганізуватись та зрости у силу. Економічне життя нашого хлібороба залежить виключно від експорту його продукту, який він продукує в поті чола своєю тяжкою мозольною працею. Його хліборобське положення є власне причиною не-кооперації та неорганізованости, і досі ще наш хлібороб не встиг понять, яку велику силу він представляв би, коли б належав до своєї хліборобської організації. Ось тут є власне причина, що підчас скрути хлібороб є перший, що терпить, а послідний до виратовання з гіркого положення.

Підчас скрути є лише одна нагода капіталізмови видужати, а то банкроцтвом. Позаяк підчас скрути компетиція є виключена, банкроцтво є одиноким виходом, доки знова обставини не поправляться і настануть кращі часи.

В часі так званого "буму" кожний завважив, що не лише торговля, але й промисл йдуть шаленим кроком вперед, а цей скорий зріст треба завдячити лише попертю населення.

Щоби вийти з нинішньої скрути, яка захопила не лише нашу провінцію, але й нашу державу й цілий світ, то одиноким виходом з цеї скрути є знесення довгів, або скансельовання їх та обниження процентової стопи. Цей крок заступить колишнє банкроцтво, яке приводило до кращих обставин, а тепер знесення довгів та обниження процентової стопи дасть нам новий напрямок до кращого завтра, і це є одинокий спосіб до зліквідовання нинішньої скрути, яка запровадила людство над пропасть.

Дехто пропонує інфляцію, себто пустити більше гроша в оборот. Я годжуся з цим поглядом. Цей крок принесе полекшу, але тільки на короткий час і наколи по інфляції не прийде знесення довгів та процентової стопи, то нашому хліборобству ніякої користи з того не буде. Наша держава є хліборобська держава, тому ми повинні повзяти всякі можливі кроки, щоб двигнути наше хліборобство з його тяжкого занепаду, а на це є лише один, одинокий спосіб, а то знесення довгів, та обниження процентової стопи.

Пане Президенте: — Можливо, що декому цей крок виглядає дуже радикальний, та я скажу, що єсли нам розходиться о ратовання життя найважнішої верстви нашого дорогого краю, а це — верстви хліборобської, верстви найбільш трудолюбивої та льояльної, то ради охорони нашого хліборобства від цілковитої руїни, ніякий крок не буде радикальним.

Федерація Ко-оператівної Господарки (C.C.F.) признає соціялізацію в повнім змислі того значіння, однак соціялізація не може статись в одній хвилі, капіталізм мусить доживати свого віку доти, доки соціяльні реформи не ввійдуть в життя, а тоді аж капіталізм утратить зовсім грунт в користь нового соціяльного ладу.

Не всі члени цеї Палати [illegible] міють та відчувають страждання нашого хліборобського населення. Лише той, хто живе з ними і бачить їх, може відчути злидні нашого хліборобського населення, а їх злидні більші від злиднів нуждарів по містах. Нашого хлібороба з усіх сторін захочували збільшувати продукцію і він вмісто подбати про деякі вигоди для себе, всю свою працю вкладав у чимраз то більшу продукцію, щоб світ голоду не терпів, за те він сам нині находиться в пожалування гідним стані.

В місті робітник може дістати допомогу як: поживу, одяг, мешкання, опал, світло, воду і пр. Єсли він, чи хто з його родини захоріє, він може дістати лікарську поміч в клініці зовсім безплатно. Такої лікарської обслуги на провінції зовсім немає. Наші лікарі на провінції є переважно молоді люде і у них нема гроша на удержання автомобіля для своєї професії, тому то населення терпить і не може дістати належної лікарської обслуги. Тому я бачу, що поза ті реформи, про які я щойно спімнув перед хвилею, в додатку до цего ця Палата повинна ухвалити відповідний закон та поробити усякі можливі кроки, щоби започаткувати державну лікарську охорону, а це можна осягнути, єсли правительство дасть певні субвенції, подібно, як дається субвенції школам.

Дальше я бажаю порушити не менш важну справу, а це несправедливо покривджених в Канаді, а можливо, що досі ніхто на цю справу не звертав належної уваги. Зараз же по світовій війні, ухвалений був закон в Канаді, що канадійське горожанство може набути та особа, яка уміє читати та писати по англійськи. Цей закон захопив багато людей, які були першими піонірами на заході. Нині вони в літах, та виснажені зі сил в довгій піонірській боротьбі з природою, їм не можливо вернутись до тих молодечих літ, щоб научитись читати та писати, а про те позбавлені вони горожанських прав цего дорогого їм краю, для якого піднесення положили вони стільки зусиль, стільки мозольної праці в поті чола. Вони видирали перші корчі, вони орали першу скибу, вони боронилися від хижого звіря, вони сотки миль йшли пішки, заробити на прожиток своєї родини. Вони вложили все, що тільки могли в розвій цеї держави, вони полюбили, по дику ще тоді, але вільну країну, з вірою і надією на краще завтра, що от тут їх "Вітчина"..., а тут ставлять їм перепони до приняття горожанства.

Пане Президенте: — Я не хочу винувати хліборобів за цей несправедливий закон. Цей закон ухвалений був зараз по війні, коли упередження одного народу до другого засліпило уми деяких людей. Те упередження витворене по війні, подекуди ще й досі не затерлося і було причиною ще більшої несправедливости, коли ввійшов в силу Акт Старечої Пенсії. Сотки женщин живе у цім краю в найбільших злиднях, виснажених тяжкою працею піонірського життя та впали жертвою незнання читати й писати по англійськи. Закон повинен охоронити їх. Я говорю виключно про женщин. Ми можемо винувати мущин за недбальство, що не научились читати та писати по англійськи, вони усі мали нагоду поза своїм домом здибатись з англо-саксонцями та научитись більше або менше мови цего краю, але женщини тої нагоди не мали, вони не могли ніяк лишати дому. Піонірство вимагало від женщин її усеї здібности, енергії, часу та посвяти і є несправедливо і немилосерно уживати такий закон проти них, хотяй я сподіюся, що ті, котрі пропонували такий закон та ввели в силу, не думали й не застановлялися над тим, яку велику кривду вони заподіють працьовитим, витревалим та повним посвяти для цего краю піонеркам. Я сподіюся, що доміньяльне правительство вгляне в цю справу у найблищій будучности та винагородить покривджених.

Пане Президенте: — Я бажалби, щоб цей сойм взявся негайно перестудіювати положення нашої провінції. Ми мусимо негайно взятися до роботи та найти спосіб позбутися довгів та обнизити процентову стопу.

Дальше, закон повинен би бути ухвалений, що гарантувавби нашому трудолюбивому населенню лікарську охорону та більше лікування в лазаретах.

Питання безробіття та питання "Вертайте з міста на землю" повинно бути не лише важною темою наших нарад, але й на ці питання ми повинні найти як найкращу розвязку. Я вірю, що підчас дискусії над цими питаннями прийде не одна щаслива думка, про яку тепер і не мріємо.

Закон горожанства та закон "Старечої Пенсії", ці оба закони не повинні остатися незміненими, а противно, ми повинні бодай направити те, де робиться комусь велика кривда і то зовсім безпідставно.

Пане Президенте й Світлий Сойме: — Я знаю, що цей сойм не є в змозі та силі ухвалити й ввести в життя відповідні закони, щодо справ порушених мною, але наша акція приневолить доміньяльне правительство близше застановитись над повищими питаннями та підприняти певні кроки і привести негайну поміч там, де й конечно треба.

Нас вибрав нарід і післав сюда, щоб ми радили над його долею, а питання порушені мною, це питання долі наших трудолюбивих, витревалих та льояльних горожан, тому лишім на боці партійну вузькоглядність та всякі упередження й колотнечі, а возьмімось до праці, до важних і конечних змін, щоб вийти з цеї скрути та принести краще завтра, без ріжниці, усім горожанам нашої дорогої провінції та держави.

СЕНАТ ДАЄ ПРЕЗИДЕНТОВІ ШИРОКІ ПРАВА

Американський Сенат у Вашингтоні на своєму кокусі (тайному партійному засіданню) ухвалив 50 голосами проти 3-ох дати президентові Рузвельтові широкі права у переведенню своєї програми, заявляючи, що Сенат затвердить всі закони, які прийдуть з нищої палати, тобто Конгресу.

Саскачеванський Парламент за Контролею Грошей

Саскачеван є мабуть першою провінцією, в якій консервативне правительство заявилося одноголосно за зміною грошевої системи в Канаді.

Перед тижнем на внесок консервативного посла Д-ра Смита, з Мус Джо, ухвалено резолюцію з домаганням, щоби доміньяльний парламент підчас ревізії Банкового Акту подбав про основну зміну банкової системи.

Др. Смит заявився рішуче проти плачення відсотків за кредити, доказуючи, що Канада сьогодня найбільше терпить тому, що находиться під чоботом фінансових магнатів, які спричинили більше клопоту і нещастя для країни, чим вся політична бюрократія в світі.

"Я є певний, що ми ніяк не годні покінчити з теперішними клопотами, доки фінансові інституції не стануть служити населенню, а не так як тепер, що населення служить їм" — говорив Др. Смит.

Підготування Насіння до Посіву

Як що насіння до посіву було на великому морозі або підпадало великим змінам температури, буде добре коли перевіриться відсоток його проростання ще перед тим нім зачнете його чистити.

На Експериментальній Станції в Ростерн, Саск., для чищення насіння вживають звичайну віялку - та так званий "Картер диск клінер". Така комбінація дуже добре надається для відділення зерен пшениці та дрібних насінних смітистих рослин від вівса та ячменю. Диск Картера зробить значно кращу роботу наколи збіжжа перше перепустити через віялку і в такий спосіб очиститься його від порохів та дрібного сміття, а також від грубших кавалків соломи та великих зерен засмічуючих росади.

При чищенню насіння на звичайній віялці, яка має не менше двох сит, робота може бути цілком задоволяюча, особливо коли є належний комплет сит та коли зернятка насіння, яке пуститься, не є однакового розміру зі зернятками тих рослин, які мається на увазі виділити. Не можна подати якихсь певних розмірів сит для ріжного збіжжа, а сита завжди треба підбирати відповідно до величини зерняток збіжжа. Звичайно верхнє сито чи сита має затримувати полову та всяке грубше сміття, а також часом і завеликі зерната того насіння яке чистимо. Падаючи на друге сито зерната проходять через сильну струю повітря що женеться млинком і тут відділюється порохи, легкі зернятка і дрібні насінини смітистих рослин як що є такі. Останнє, цебто найнище сито, має бути досить густим і затримати всі добрі зернята насіння, але має пропускати дрібне насіння смітистих рослин.

Повище ми описали загальний принціп віялок і наколи фармер його добре зрозуміє, звичайно може осягнути добрих наслідків при чищенню майже всіх родів збіжжа на фармі. Але для чищення збіжжа від вівсюга потрібно Картерового диску або якогось подібного пристрою коли хочете мати добрі наслідки. За "К. Ф."

ТОРГОВЕЛЬНІ ЦІНИ

ЗБІЖЕВІ ЦІНИ В ЕДМОНТОНІ
Четвер, 9-го Березня, 1933.

ПШЕНИЦЯ:—	
Ч. 1. Нордерн	32
Ч. 2. Нордерн	30
Ч. 3. Нордерн	29
Ч. 4. Нордерн	27½
Ч. 5. Нордерн	26½
Ч. 6. Нордерн	25½
На годівлю	22½
ОВЕС:—	
Ч. 2. С. В.	12
Ч. 3. С. В.	9
Екстра ч. 1, на годівлю	9
Ч. 2, на годівлю	8½
Ч. 3, на годівлю	7½
ЯЧМІНЬ:—	
Ч. 3. С. В.	12
Ч. 4. С. В.	10
Ч. 5. С. В.	9
ЖИТО:—	
Ч. 2. С. В.	15
Ч. 3. С. В.	13
Ч. 4. С. В.	9
ЛЕН:—	
Ч. 1. С. В.	57
Ч. 2. С. В.	53
Ч. 3. С. В.	39

ЦІНИ ХУДОБИ В ЕДМОНТОНІ
Четвер, 9-го Березня, 1933.

ТЕЛЯТА:—	
Легкої ваги	$3.25 до $3.50
Середні	$2.50 до $3.00
БИКИ:—	
Добрі	$3.00 до $3.50
Середні	$2.25 до $2.75
Звичайні	$1.50 до $2.00
ЯЛІВКИ:—	
Добрі на заріз	$2.75 до $3.25
Середні	$2.25 до $2.50
Звичайні	$1.50 до $2.00
КОРОВИ:—	
Вибрані, легкі	$2.00 до $2.25
На заріз	$1.75 до $2.00
Звичайні	$1.00 до $1.50
На консерву	.50 до $1.00
БУГАЇ:—	$1.00 до $1.50
СВИНІ:— Беконні	$3.90

Овець не було на стійках, щоби установлено на них ціну.

ЯЙЦЯ

Продуцентам плачено:	
За екстра	25-27ц.
За перші	22-25ц.
За менші екстра	20-21ц.
За ч. 2.	17-19ц.
Ціна, яку платять консументи в сторах:	
За екстра	37ц.
За перші	35ц.
За менші екстра	30ц.
За ч. 2. менші	27ц.

СМЕТАНА

Спеціяльна	17ц.
Число 1.	15ц.
Число 2.	12ц.

Вищі ціни відносяться до місця висилки. Молочарні оплачують експрес самі.

Щадіть Гроші на Направках Ваших Авт!
НАША РОБІТНЯ ЗАОСМОТРЕНА В НАЙНОВІЩІ ПРИБОРИ ДО ВИКОНАННЯ ВСЯКИХ НАПРАВОК.
Зайдіть до нас заки підете де інде й переконайтесь, що ми заощадимо вам гроші.
JOE BABIUK
Телефон 28388 — 10236 - 96th Street, — Edmonton, Alta.

УКРАЇНСЬКА БЛЯХАРНЯ і ПЛЬОМБЕРІЯ
Виконуємо Всякі Пломберські Роботи, Укладаємо Форнеси, Парові і Газові Огрівання.
НАША ЦІНА УМІРКОВАНА
Удавайтесь до:—
Ross Plumbing & Heating Co.
10322—96th Street
Edmonton, Alberta
Телефон 26721
Н. Шпачинський, Менаджер.

НАЙКРАЩІ ФОТОГРАФІЇ ЗА НАЙНИЩІ ЦІНИ
дістанете в
SIGERIST STUDIO
9643 Jasper Ave. Edmonton

Фармері Околиці Андрю! КУПУЮЧИ В СКЛЕПІ ЕМІЛЯ ТОМАШЕВСЬКОГО дістанете все свіжі товари і по уміркованих цінах

N. ROMANIUK
Адвокат і Нотар
Телефони:
Офісу 26629; Рез. 82705
304 McLeod Bldg., Edmonton

G. H. VanAllen & Co.
G. H. VANALLEN, K.C.
THEODORE COHEN, LL.B.
Адвокати
2 National Trust Building, Edmonton, Alta.
Phone 22828

АДВОКАТСЬКА ФІРМА
Harvie, Bury & Yanda
Полагоджує всякі судові справи, як цивільні, кримінальні і т.д. Пишіть по українськи.
202 Bank of Toronto Bldg.
Phone 22115 EDMONTON

Office Phone 21902 — House Phone 23503
E. C. DARLING
АДВОКАТ
707 McLeod Bldg., Edmonton, Alta. and Smoky Lake, Alta.

Др. В. С. НЕВЧАС
ЛІКАР-ХІРУРГ і АКУШЕР
Тел. Офісу 23132 — Рез. 24564
4 Bradburn - Thomson Block, Next to Army & Navy Store

Телефон Офісу 24416
Др. І. Верхомин — ЛІКАР - ХІРУРГ — Тел. Резиденції 73158 — Електро-Терапія — Christie Grant Block,
Др. Ф. Ґовда — ДЕНТИСТ — Тел. Резиденції 23219 — Edmonton, Alberta

КОРИСТАЙТЕ З НАШОЇ ОФЕРТИ!
Цінна Премія для Передплатників "Фармерського Голосу"
КОЖНОМУ НОВОМУ ПЕРЕДПЛАТНИКОВІ, ЩО ПРИШЛЕ ЦІЛОРІЧНУ ПЕРЕДПЛАТУ НА "ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС" В СУМІ ОДНОГО ДОЛЯРА ВИШЛЕМО
В ПРЕМІЇ
ЦІННУ КНИЖКУ, ПІД НАГОЛОВКОМ
ДУРНІ ДІТИ
ПОВІСТЬ ІЗ ПОВОЄННОЇ ДОБИ НА ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ
"Дурними дітьми" називає батько — священик в галицькому селі — свого сина і дочку за те, що вони будучи свідомими членами свойого поневоленого народу, зрікаються всякого вигідного життя, а кидаються у вир визвольної боротьби, за що попадають в тюрму, де через довгі місяці переносять страшні каторжні тортури. Та муки не тільки їх не відстрашують, а противно загартовують їх до боротьби за волю свойого народа.
Книжка обіймає 105 сторін друку звичайного книжкового формату. Читається з великим захопленям.
Передплату шліть на адресу:—
The Farmers' Voice
10336—96th STREET, EDMONTON, ALTA.

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС
The Farmers' Voice
Часопис Присвячений Фармерським та Робітничим Справам

ФАРМЕРСЬКИЙ ГОЛОС Виходить що два тижні, кождого 10-го і 25-го дня в місяці. Передплата виноситься на рік $1.00, на півроку 50ц. 10336 — 96-та вулиця, Едмонтон, Алберта.

THE FARMERS' VOICE Ukrainian Semi-Monthly Published on the 10th and 25th day of each month. 10336—96th Street Edmonton, Alberta. Phone 24771

РІК II. ЧИСЛО 6. — ЕДМОНТОН, АЛБЕРТА, 25-го БЕРЕЗНЯ, 1933. — EDMONTON, ALBERTA, MARCH 25th, 1933. — No. 6. VOL. II.

Буджет Має Витиснути Нових 70. Міліонів Дол. з Населення

Минулого вівтірка, 21-го ц.м. федеральний скарбник Е. Н. Родс предложив канадійському парляментові буджет на біжучий рік 1933-34, на підставі якого нові такси і акцизи малиб дати державі нових $70,000,000.

Загальні розходи обчислюються на $369,000,000. Приходів, включно з $70,000,000 предвиджується на суму $287,000,000. Ріжницю між доходом а розходом малосьби вирівняти обниженням видатків на $14,000,000, яку очевидно правительство пошукає на обниженню платні службі. Коли урядові вдасться сколєктувати згаданих $287,-000,000 і обнизити видатки, над якими уряд має контролю, на $14,000,000 то державна скарбниця малаб ще $2,000,000 надвижки.

Нову суму $70,000,000 до істнуючих вже досі податків і акцизів думає уряд добути підвищенням доходових податків на корпораціях о 12%, наложити доходовий податок від нищих сум чим досі. Прим: Коли досі особистий податок доходовий платилося від не менше чим $2,400 чистого доходу, то від тепер будеться платити від $2,000. Не фамілійні люде, що платили особистий податок доходовий від $1,200, будуть від тепер платити податок від $1,000. Провізія, що дозволяла досі $500 на дитину від чого не платилося податку, зменшує виключення до $400. Такий податок буде виносити 3% від першої тисячі долярів.

Наложується новим буджетом акцизи на деяких річах, які дуже болючо відібються на біднім населенню, як приміром від цукру 2 центи на фунті, тобто $2.00 на сто фунтах. Відібється цей буджет і на курцях, бо сигаретні папірці подорожіють о 2 цт., які наложено на папірці. Піднесено акцизу на спиртусах і вині, на чеках до пять долярів, які досі були звільнені від такси, наложується 3ц. таксу на чек виставлений хочби і на найменшу суму. Також на почтові перекази (Мані ордерс) буде наложена такса 2ц. більше.

Буджет Предвиджує Користи Для Фармерів

В новому буджеті говориться про стабілізовання англійського штерлінга до висоти $4.60, що малоб мати корисні наслідки для фармерських продуктів як: бекону, курей, сира, молочних продуктів, яєць та пакованої яриви, які то річі експортується до Англії. Як відомо фунт штерлінгів в Канаді вагається тепер біля $4.20, та на продуктах згаданих вище, стала вартість штерлінга буде $4.60, тобто о яких 40ц. більше.

Чи та ріжниця на вигорованю штерлінга принесе на ділі безпосередно користь фармерам, чи посередникам — покажеться пізніше.

Беручи загально на увагу вже й таке зубожіння населення Канади, як воно є досі, то новим буджетом дальше обтяжується населення, яке вже й так стогне під тягарами ріжних податків починаючи від муніципальних, а кінчаючи на федеральних.

Як так далі піде, то може ще доживемо тих часів, що держава наложить податки й на воздух, яким дихаємо...

ПОГОЛОСКА ПРО НЕДАЛЕКІ ВИБОРИ В КАНАДІ

Коли вірити поголоскам, які чимраз частіще починають закрадатися до канадійської преси, то не є виключена можливість, що канадійське населення може діждатися доміньяльних виборів ще в цьому році, десь наприкінці літа або пізною осінню.

Вже минулої осени, коли премієр Беннет їздив до Англії, преса напівголосом робила здогади, що премієр їздить до Англії на вечерниці до якоїсь там вдови по лордові і що він на старі літа готов замінити золоту парубоцьку волю на стан супружеський та перенестися на сталий побут до Англії. З його женячкою вяжеться також аванс на лорда, а як про це доносять деякі утаємничені в справу люде, то по якімсь часі готов бути назначений генеральним губернатором Канади.

По Канаді кружляють поголоски, що Беннет вже мав зрадити перед своїми політичними товаришами бажання зрезигнувати, однак дорадники його бажають, щоб він ще задержав свій відвічальний премієрський пост на дальше, щоб справа евентуальної резиґнації більш доспіла, не потягаючи за собою не бажаних наслідків для партії.

Що в таких поголосках може крится багато правди, не улягає великим сумнівам. Премієр Беннет добачує, що ситуація в Канаді стає що дня все гіршою. Зарадити він багато не годен, бо він репрезентує ту класу, яка за ніяку ціну не бажає допустити до змін, і не хотілаб допустити до влади партію, яка бачить, що положення в Канаді не поліпшиться без основних змін сьогоднішної системи.

В виду такої ситуації панові Беннетові не лишається нічого іншого, як в слушний час відсунутися від політичного життя, та зажити спокійно між лордами.

ФАРМЕРСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ САСКАЧЕВАНУ ДОМАГАЄТЬСЯ РЕЗИГНАЦІЇ УРЯДУ

Організація Злучених Фармерів Канади (саскачеванська секція), ухвалили недавно резолюцію до доміньяльного правительства, щоби уряд перевів соціялізацію канадійських банків, усунув покриття грошей золотом, а за те, щоби вартість грошей була оперта на природних багацтвах Канади, що єдино може забезпечити добробут в Канаді.

"Коли фармерський уряд і офіціяльна опозиція не мають відваги піднятись до праці над поправленням положення Канади," говориться в резолюції, "нехай уряд уступить і зробить місце Кан. Госп. Федерації, якої провідники дали незбиті доказ, що вони мають певний вихід з капіталістичного хаосу й впровадження плянового економічного ладу."

РЕВІЗІЯ БАНКОВОЇ СИСТЕМИ

У вівторок, 21-го ц. м. проголосив федеральний уряд, що сей час назначить королівську комісію для провірення канадійської банкової системи, щоби зібрати всі аргументи за і проти заложення Центрального банку.

Видно, що домагання фармерських і робітничих послів та численних резолюцій з цілого краю заставили уряд подумати над справою.

Поголоски про те, що Гітлер думає відвискати німецькі острови на Тихому Океані, викликали в Японії немале здивування.

Закидає Урядови Безрадність

Підчас засідання Рільничого Комітету в провінціональнім парляменті Алберти, який старається засягнути як найбільше вказівок так зі сторони кредиторів як і довжників, щоби виготовити Акт для Полагоджування Довгів (Дебт Адджостмент Ект) так аби ним не кривдити ні одних ні других, тобто, щоби обі сторони були вдоволені, минулого тижня у вівторок вислухав згаданий комітет заваг і дорад фармера Джона Р. Мілнера з околиці Лойдмінстер, який виступав в обороні довжників.

На думку Милнера, запроєктований акт розминеться зі своєю головною ціллю в захищенню задовжених фармерів тому, що в Акті проєктується розпроділення доходів, а зглядно знесків зі збору на кілька частей, що після теперішних цін — по 29 центів за пшеницю — зівсім є неоправдане, бо самий кошт випродуковання доходить до 60 цт. за бушель. З такої неоплатної ціни за фармерські продукта, якою вона є в теперішному часі Акт предвиджує ще попри узгляднення фармерам пайка на прожиток, пайок на такси і довги, що по думці Милнера є дуже кривдячим фармерів й тому він дораджує, що краще завести частинну мораторію.

"Я знаю, що ви є вязка добрих людей" — говорив до послів Милнер, — "але ви є безрадна вязка".

Мимо тяжкої ситуації, якій здається що албертійський парлямент не може запобічи, на думку Милнера парлямент годен найти вихід, яким до великої міри може значно поправити матеріяльне положення.

"Час прийшов, щоб фармерський уряд показав людям, що він бажає помогти населенню, не тільки відкладуванням плачення довгів" — говорив Милнер. — По думці Милнера уряд повинен не тільки завести мораторію, але обнизити довги. Він добачує, що уряд занадто йде на руку кредиторам, які на думку Милнера повинні також понести втрати наслідком депресії, а не зваливати весь тягар на плечі фармерів.

Милнер навів багато случаїв з своєї околиці, де кредитори повзяли кроки проти задовжених фармерів в цілі відібрання земель, чим нанесли фармерам більше журби і злиднів. Багато фармерів викинено з хат без найменшого узглядження зі сторони кредиторів тяжкого положення в якому фармері найшлися не зі своєї вини.

Посол Метісон За Новою Домінією

Цього вівтірка в провінціональному парляменті Алберти прийшло до дуже оживленої дискусії з приводу резолюції посла Джімісона (конс.), який вніс, щоби провінціональний уряд старався дійти до умови з доміньяльним парляментом, на підставі якої канадійська конституція не моглаб бути змінена без згоди тутешного сойму.

До цього внеску зробив премієр поправку, в якій говориться про повні права Канади змінити свою конституцію даючи домашнє право (гом рул) в повному змислі того значіння, та що доміньяльний уряд повинен якнайскорше скликати конференцію провінціональних урядів в цілі поборення потрібних змін в "Брітіш Норд Америка Ект", які то зміни дозволялиб Канаді поправляти свою конституцію залежно до условин і провізій, на які можна буде погодитися.

Дискусія над цею справою стала найбільш оживленою, коли посол Метісон (Ю.Ф.А.) почав аргументувати, що Західній Канаді належиться повне право на самоозначення. Він піддав думку, що не зашкодилоби поднитися в будучину та подумати над конечністю зірвання з конфедерацією і створення нової Брітійської Домінії на Заході.

Навязуючи до економічних оков Західної Канади посол Метісон підчеркував, що ця часть Канади має право на самоозначення. "Найвищий вже час для Заходу з її торговельною віднагою, самій рішити що для нього лiпше робити для будучности", говорив посол Метісон. "Чи ми маємо бути все дурачками?" — питав він. "Коли ми зможемо створити Західну Домінію як одиницю, що входитиме в склад Британської Імперії, ми зможемо контролювати тарифу, грошеву систему і транспортацію, маючи вихід на Тихий Океан.

Посли з консервативних лав старалися збивати аргументи посла Метісона, немов він хоче відлучення від Брітійської Імперії, та Метісон доказував, що вони його мильно розуміють. Він, як сказав, є за сецесією з конфедерацією, тобто за відокремленням Заходу від Сходу.

Ф. Ґвайт, провідник робітничої групи, дав до зрозуміння, що його група в голосуванню піддержить поправку премієра Бравнлія.

Гітлерові Признано Повні Диктаторські Права

Перший німецький парлямент під контролею Гітлера, зібрався у вівторок, 21. ц.м., щоб самому собі підписати вирок смерти і затвердити за Гітлером цілковиту диктатуру і розїхатися домів на кілька років, бо Гітлер домагається, щоби йому дати власть правити зі своїм кабінетом до 1937-го року без парляменту. За тих чотири роки він думає привернути Німеччині давну довоєнну силу приверненням її забраних по війні територій, як Альзації, Льотарингії, Горішнього Шлеску, Східної Прусії та прилучення Австрії.

Вже в кілька днів по недавніх виборах Гітлер дав приказ по цілій Німеччині постягати республиканські прапори зі всіх публичних будинків і на їхне місце вивішувати старий німецький монархістичний прапор. Під цим монархістичним прапором зібрався й теперішній парлямент на доказ, що републиканська конституція Німеччини цілковито подоптана, а з нею й запечатано демократизм.

Диктаторські права Гітлера дають йому повновласть підписувати ріжні трактати з чужими державами, нащо не треба буде потвердження парляменту, як це було досі.

Як Гітлер думає закріплювати за собою владу, показується з декрету, який він дав до підпису президентові Гінденбургові, на підставі якого кожний хто поважиться підкопувати престіж його уряду, буде караний вязницею і тяжкою працею, а навіть смертю. Цим декретом Гітлер за одним замахом закнеблює уста всій опозиційній пресі і видає вирок смерти свободі слова і вільних зборів.

Поличник для президента і провідника націоналістів

Що гітлерівці почули за собою певність сили свойого кулака, видко з того, що генерал Літцман найстарший віком посол, який довершував отворення сесії, за привернення в Німеччині націоналізму приписує кредит виключно фашистам, які для обдурення робітників маскували себе, доки не довалися до влади, національними соціялістами, висловлюючися такими словами: "Кожний вірний німець мусить поборювати всі фальшиві претенсії немов привернення націоналізму можна класти в заслугу кому іншому як Гітлерові і його партії. Ми не признаємо жадного провідника німецької нації крім Гітлера".

Цими словами Літцман дав здорового поличника так присутному на салі президентові Гінденбургові, як і провідникові націоналістів Гугенбергові, без помочі якого Гітлер і його партія заледви чи булаб ще сьогодня при владі.

ПРАВИТЕЛЬСТВЕННИЙ ПОСОЛ АТАКУЄ ПРЕМІЄРА

Немов грім з ясного політичного небозводу впав минулого тижня у вівторок в провінціональнім соймі в Едмонтоні, коли посол Милтон Мекін (Ю.Ф.А.) з Лак Ст. Ени піднявся з свойого крісла й почав промову підчас дебат над буджетом.

Він почав свою промову зараз по скінченню промови премієра Бравнлія, який в своїй промові над буджетом старався настроїти сойм дуже оптимістично.

Відкриваючи словний вогонь проти премієра посол Мекін сказав, що послідних 15 мінут премієрової промови викликали в ньому (Мекінові) заворот голови. Йому тяжко зрозуміти, як премієр в обличі таких тяжких часів може так легко настроювати слухачів оптимістично тоді, коли з кожним днем все більше і більше людей попадають на "бредлайну", коли діти не доїдають, а нам говориться, що "просперити" за углом.

Навязуючи до відкликанняся премієра до Дослідної Ради в справі акту про полагоджування довгів (Дебт Аджостмент Ект-у) на підставі чого премієр хоче, щоб кредитори предложували свої проєкти як би найкраще Акт міг функціонувати, щоби не дуже діткнувся кишень кредиторів, посол Мекін виявив свій рішучий протест проти такого поступовання премієра, вважаючи, що це рівняється "образою раненого".

Посол Мекін сильно виступив проти заяви премієра, що провінція мусить зберігати свій кредит.

Навязуючи до обчислень і зрівноважения буджету, посол Мекін сказав, що таку прислугу провінції може зробити будь котра зі старих політичних партій. Вислід залежатиме від того, чи часи поправляться чи ні.

Мекін поставився рішучо проти того, щоби в підрахунках нового буджету була включена сума $500,000 на покриття зміни при плаченню довжних рат, тобто в американській валюті. Він також заявився проти $20,000 обниження грантів

(Докінчення на стороні 4-ій)

НАПРУЖЕННЯ МІЖ АНГЛІЄЮ А БОЛЬШЕВИКАМИ

З причини арештовання большевицьким урядом вісьмох урядовців англійської фірми Метрополітан-Вікерс, яка має в Росії концесію на електрифікацію Радянщини, англійська преса домагається, щоби англійський уряд зірвав з СССР всякі торговельні зносини на знак протесту.

Арештованим, між якими є шістьох англійців, закидається саботаж.

ПОСЛІДНІ ВІСТИ

Телеграма з Лондону доносить, що туди дійшли нестверджені відомости про те, що в Гамбургу, Німеччині, фашисти в жидівських погромах вимордували 1,400 жидів.

Брітійський уряд зарядив в тій справі доходження.

Друга депеша з Лондону доносить, що туди повернув з Німеччини Др. Герцберг, який твердить, що вісти, які прокрадаються з Німеччини про погроми зівсім не переборщені. Він оповідає, що був наочним свідком знущань над жидівським населенням, однак німецька цензура не допускає ніяких вістей про те поза границю.

По повороті Мекдоналда з Італії Винстон Чорчіль в палаті послів сильно скритикував місію премієра до "Італійського Дон-Кіхота" (слова Чорчіля) доказуючи, що Мекдоналдова місія не принесе жадних користних наслідків для удержання мира в Европі. Про розоружну конференцію він висказується, що вона не про розброєння думає, а тільки "міряє свої шаблі".

НІМЕЧЧИНА ВИБРЕНЬКУЄ ШАБЛЯМИ

З опануванням в Німеччині державної керми Гітлером, який вже від кілька років заповідав, що як допаде до влади, то шаблями посіче верзайський трактат, в Німеччині заблестіли шаблі як в 1914 році перед великою світовою війною, а бренкіт цих шабель доходить вже до ух Польщі і Франції, які почали бити в дзвін трівоги, що европейський мир загрожений і що воєнні хмари над Европою тяжко буде відвернути.

Гітлер зовсім не криється з тим, що Німеччина зброїться від ніг до голови і що німецька армія мусить дорівнювати числу інших держав, дарма що верзайський трактат дозволив її мати заледви 100,000-ну армію, яка вистарчалаб тільки для охорони краю перед внутрішним "ворогом".

Щоденні депеші зі столичних міст Европи доносять алярмуючі вісти про те, що над Европою збирається неминуча буря, яка може в найблищому часі кинути цілу Европу в воєнний бій і заледви чи знайдеться в державних керманичів на стільки сили, щоби відвернути Европу від грізної катастрофи.

Занепокоюючі вісти спонукали премієра Мекдоналда виїхати минулого тижня до Риму, щоби особисто з італійським премієром Муссолінім обговорити можливість ратунку розоброєної конференції, яка находиться перед цілковитим крахом відколи над Европою зібралися воєнні хмари.

Так премієр Мекдоналд, як і Мусоліні висказуються перед пресовими кореспондентами, що вони вірять в можливість відвернення війни числячи на кооперацію Франції і Злучених Держав.

Дивно тільки, що відколи премієр Мекдоналд виїхав до Італії в намірі відвернення війни, депеші доносять, що европейська преса кожного дня про війну говорить чимраз голосніше й підготовляє публичну опінію до нової світової різні.